

SAYI 54 - YIL 9

İRŞAD DERGİSİ

"SEVGİ"

2018

Zutlu Doğum Sayısı

İÇİNDEKİLER

2 EDİTÖRDEN - ÖMER NAZİF

3 TEK HECE AŞK - SAFİNUR NUN AZİZ

5 MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİDEN GÜLDESTESİ - ABDULLAH YİĞİT

7 ESBAB-I NÜZUL 'BAKARA SURESİ' - NERGİS EYLÜL

8 PEYGAMBERLER TARİHİ- AHSEN NEFER

9 ABDULLAH BİN MESUD- ULVİYE DENİZ

12 TALİBİN SEMA ESNASINDA YAŞADIKLARI- EDİBE ZEHRA İPAR

13 FIKİH - AMİNE SİDDİKA

15 NARA GİDERKEN - ALİ ASLAN

18 SÖZCÜKLER 1 DÜNYA - FATMA MERYEM AK

19 ÇAY SOHBETLERİ - GÖNÜL HURMACIOĞLU

20 GÖNÜL ISLATAN- ZEYNEP SOLİN

21 TAKİM YILDIZLARI- AMİNE GÜNEŞ

28 DUA VE TERAPİ- ELİZAN SU

29 SANAT TARİHİ- AYŞE DERYA

32 PARANEOPLASTİK SENDROMLAR- BEYZA ÇELİK

33 ÇOCUKLARDA YALAN SÖYLEME DAVRANIŞI- AYŞE HÜMEYRA

35 MUTFAK AŞKI - HAFSA SANCAK, ASİYE TOKER

37 MİNİK ELLER İŞ BAŞINDA- EMİNE İPEK

38 VİRD

EDİTÖRDEN

Selamun aleyküm kıymetli okuyucu,

Her şeyin başlangıcında, Rabbimizin olup da hiçbir şeyin olmadığı o yoklukta bizi var edecek bir olay yaşandı. Rabbimiz yarattığı şeyin onu zikretmesini sevdi ve “Ey habibim, sen olmasaydın alemleri yaratmazdım.” buyurduğu habibinden sonra bizleri yarattı. Kainatın evvelinde var olan, ahire dek sürüp filizlenecek, çiçek ve meyveler verecek o nadide tohum olan aşkı, habibi Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemi alemlere rahmet olarak, peygamber vasfıyla bize gönderdi. Sonra Kuran’ı Kerim’inde şöyle buyurdu: “Ey habibim, onlara de ki eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun.” (Ali İmran Suresi 31. Ayet.)

Allah’ı sevmek demek, peygamberimiz Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme uymak demektir. Ona uymak ise ancak sünnetlerini tatbik ile mümkündür. Peygamber Efendimiz Hz. Aişe annemizin söylemiyle “Ahlaki Kuran ahlaki.” olan bir zat idi. Yani başlı başına Kuran’ı Kerim’in ve dolayısıyla İslam dininin her hal ve hareketiyle açıklayıcısı idi. Onu cismen gören gözler “Bana dinimi öğret.” diyerek dizinin dibine oturmakla şereflendiler. Göremeyenler, vefatından sonra İslam ile şereflenenler, yaşadığı devirden sonra yaşayanlar, bugüne kadar -ne mutlu bize ki- dizinin dibinde oturanlarla aynı cümleleri duyabildiler ve duymaktalar. Peygamber Efendimizin hadislerinin ve sünnetlerinin ta o zamandan bu zamana sıkıca yapışmamız gereken Allah’ın ipi olarak gelmesinde elbette yine miraçta ümmetini dileyen sevgili peygamberimizin payı vardı: “Kim sünnetimden kırk hadis öğrenir, ezberler, ümmetime naklederse kıyâmet gününde ona şöyle denilir: “Cennet kapılarının hangisinden istersen oradan gir!” (Ravi: Abdullah İbni Mesud)

Abdullah bin Ömer’in (radiyallahu anh) rivâyetinde ise şöyle buyrulmaktadır: “Kim dini hususlarda kırk hadis öğrenir, ümmetime de naklederse, o kimse âlimler arasında yazılır, şehitlerle birlikte haşrolunur.” Peygamber Efendimizden nakledilmiş biz söz, nakleden için ne kadar kıymetliyse o sözü içselleştiren, hayatında şiar edinen biri için de o kadar kıymetlidir. Hayatı güzelleştiren, biz Müslümanlar için, ona uymanın mutluluğudur, ona uyduğumuz her adımda onunla olduğumuzu bilmektir. Ona uyan Müslümanların birlik ve beraberlik içinde olduğu muhakkaktır. Bu birlik ve beraberliğin kanıtı ise onu bozmaya çalışan, aramıza nifak sokmak için uğraşan cahillerin varlığıdır.

Peygamber Efendimiz bugün “Peki bu hadisler sahih mi?” diye soranlara malumdur ki “Benden size bir hadis haber verildiğinde siz onun hakka muvafık olduğunu bilir fakat şeriata uygun olup olmadığını bilmezseniz ben onu söylemiş olayım veya olmayayım, onu tasdik edin. Zira ben ancak marufu söylerim, münkeri değil. Keza benden size bir hadis haber verildiğinde şeriata uygun olduğunu bilmiyor fakat onu hakka uygun görmüyorsanız onu tezkib ediniz. Zira ben münker olanı ve maruf olmayanı söylemem.” sözleriyle cevap vermiştir. (Ramuz el Ehadis, ravi: Hz. Ebu Hüreyre.)

Biz, elimizden geldiğince, dilimiz döndüğünce her sayımızda olduğu gibi Rabbimizin sözleri Kuran’ı Kerim, Peygamber Efendimizin Kuran şerhi; hadisler ve sünnetler ile çeşitli konularda çeşitli yazılar hazırladık. Umuyoruz ki Müslümanların ördüğü birlik ve beraberlik duvarına sevgiden yana bir taş da biz koyabilmişizdir. Gayret bizden, takdir Allah’tan...

tek hece aşk

Ya Hay

Her şey yok olduğu zaman HAY'dır tek var olan ve tek var edici olan.
Tek değil midir her aşkın başı ve sonu?

YEK (şeytan), Adem'e can verilirken isyan edip baş eğmediğinde tekti ve dahi Adem de tek idi, bir idi Havva yok iken, ağacın altında birbirlerini bulduklarında ve dahi elmayı yediklerinde aslında hep tek idiler. Dünya hâkine ayak bastıklarında ve aradıklarında birbirlerini, hep tek idiler. Kavuştuklarında ise bir oldular, aşk oldu ama ardından yine tek olarak girdikleri hâk (toprak) idi, var olan ise tek HAK idi.

Ya Hay

Kerem'e Aslı kerem kılınırken rüyada Kerem tek idi. Han Aslı'yı görünce düşte, düştü aslında aslının aşkının ateşine. Ateşin yine kendini tek kılacağını bilmeksizin Kerem, han Aslı'nın ardından yollara düşerken tek idi Aslı'nın dizinde yatarken ve tek tek dişlerinden olurken Aslı'nın düşündekinden daha güzel olduğunu bildi ve bir oldu iki tek. Aslı'nın arzusuyla yanarken aslında birken dahi aslıyla yandığını bilip de ateşin acısının daha hafif olduğunu anladı ve aslında Aslı'yla vuslat edip de vuslat şerbetini içemezken bildi yanmak bu imiş ve aslında kıvılcımdan tutuşup alevin ateşine düştüğünde yanmak bu değilmiş derken tek olmanın ateşiyle tutuştu.

Ya Hay

Yunus, balığın karnında "HAK" der iken tek idi ve bildi suyun içinde dahi ateş kor olup yakmakta imiş. Yalnızlıkla ölüm arasındaki ince çizgide gidip gelirken bir balığın bir de yunusun birliğiyle cezasının tekliğini bildi.

Ya Hay

Mehmene Banu, Arzen şehrinin melikesi iken tek idi. Güzelliğini kaybettiğinde Şirin'in "Hay"a ulaşması için, ebedi tek kalacağını bilerek yitirdi ihtişamlı çehresini. Kimbilir ki olmasaydı tek kardeşi ölümün kol gezdiği sarayının ibrişim döşekli odalarında ölüm ile " gelen " in pençesinde tek , " gelen " koşmazdı tek Mehmene'nin dillere destan güzelliğini Şirin'in yaşamına şart. Şirin'in yaşamına bedel olmuşken Mehmene'nin dünyada tek olan güzelliği, artık yok iken.. Ferhat, Şirin kasrının duvarlarına "hay"ı nakşederken tek idi henüz. Güzelliği gönlüne düştüğünde ise Şirin'in gönlüne nakış nakış işlediği tek, Şirin'inin aşkı oldu. Oysa Mehmene Banu bilirken bir acuze tekliği ile yitirdiğini, Ferhad'ın aşkını yüreğine düşürdü tek olduğunu bilip de.

Demir dağı delerken Ferhat Şirin'le bir olmanın, vuslatın sevincindeydi. Bu birlikle delindi yüce dağ. Oysa mehmene'nin tekliği engel kıldı delinen dağdan su inmesine ve dahi suyun ateşi söndürmesine.

Ya Hay

Kays yanarken Leyla'nın aşkı ile ve dahi yitirdiğinin Leyla, bulduğunun ise HAK olduğunu bildiğinde tek idi. Çöllerde ıssız ve Leyla'sız dolaŐtıđında tek, aşk derdiyle hoş olduğunda tek ve Leyla'nın mezarında inlerken hep tek idi. Leyla ise gelin olup vardığıında saraya değil vuslatı, ölümün hiçliğini yaŐarken tek olmanın çokluğuyla azaldı. Azaldıkça tükendi tükendikçe bildi Kays'ın mecnunluğuunu. Bildikçe anladı.

Ya Hay

Ve kissaların en güzelinde Züleyha sanırken Potifar'ın aşkını tek, tekliğinin diğer yarısının aslında bildi Yusuf'un aşkı olduğunu. Yusuf'u gördüğüünde bildi, hatırladı, anladı, elest bezminden tanıdığını sevdiğini. Yusuf kuyuda tek iken, Yusuf zindanda tek iken ve Yusuf Züleyha'nın sarayında tek iken bildi aşkın Züleyha değil Züleyha'yı var edende gizli olduğunu ve Züleyha yandığında Yusuf'un aşkı ile Mısır'ın sicağında, yanmanın aslında bedende değil yürekte baŐladıđını bildi, yüreği yandıkça bedeni soğudu bedeni soğudukça yüreği yandı.

Ya Hay

Şems, Mevlana'nın adını gönlüne düŐürdüğüünde Mevlana hazret yandı Őemsin henüz bilmeden varlığını. Özlemi büyüdükçe büyürken Şems'in Mevlana'ya Mevlana'nın Şems'e yangın çoğaldı yürekte piŐmenin hamlığı örtbas ettiği vuslatta. Vuslatları iki dostun zahiriydi aslında ne Şems Mevlana'ya ne Mevlana Şems'e doyabildi bu vuslatta. YA HAY dediler her ikisi de var edenin aşkı da ateşi de yanmayı da gönle nakŐedenin ancak ve ancak HAY olduğunu bilerek ve vuslatın ayrılıkta olduğunu anlayarak.

Ya Hay

AŐkların en güzeli ona yakıŐmıŐ iken, "Ol" deyince olduranın "Habibullah"ı olmakla Őereflenen, iki cihanın nuru ile mana bulmadı mı o tek hece? AŞK en çok ona yakıŐmıŐken geriye kalan tüm aŐklar ancak ve ancak bir gölge olarak takib etmedi mi o zıyanın nurunu? Yerler gökler, ziyalar hep onun Őerefine yaratılmıŐken, aşk ile bezettiğine Habibullah hitabı ile yakınlığıını lutfeden bir yaratanın hediyesi değil midir aşkın yeryüzüne inmesine sebep? AŞk "O"nun adının bize bahŐettiđi bir Nur u Hüda emaneti olup gelmiŐken, bizim anlayabildiğimizin çok çok üzerinde bir derinliğin sırlarına saklanır ancak bilemediklerimizle çoğalan. O, ancak ve ancak gönlüne bir gül kokusu emanet bırakılanların anlayabileceği bir mananın derinliğinde gizlenirken, açığa vuran dalgaların bir kayayı yontarken bıraktığı iz gibi nefes nefes Őekillenip hece hece söz bulamazken, saklanan bir sıcak ömür ıssızlığı ile sızacaktır yürek-lere...

MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİ'DEN GÜLDESTESİ

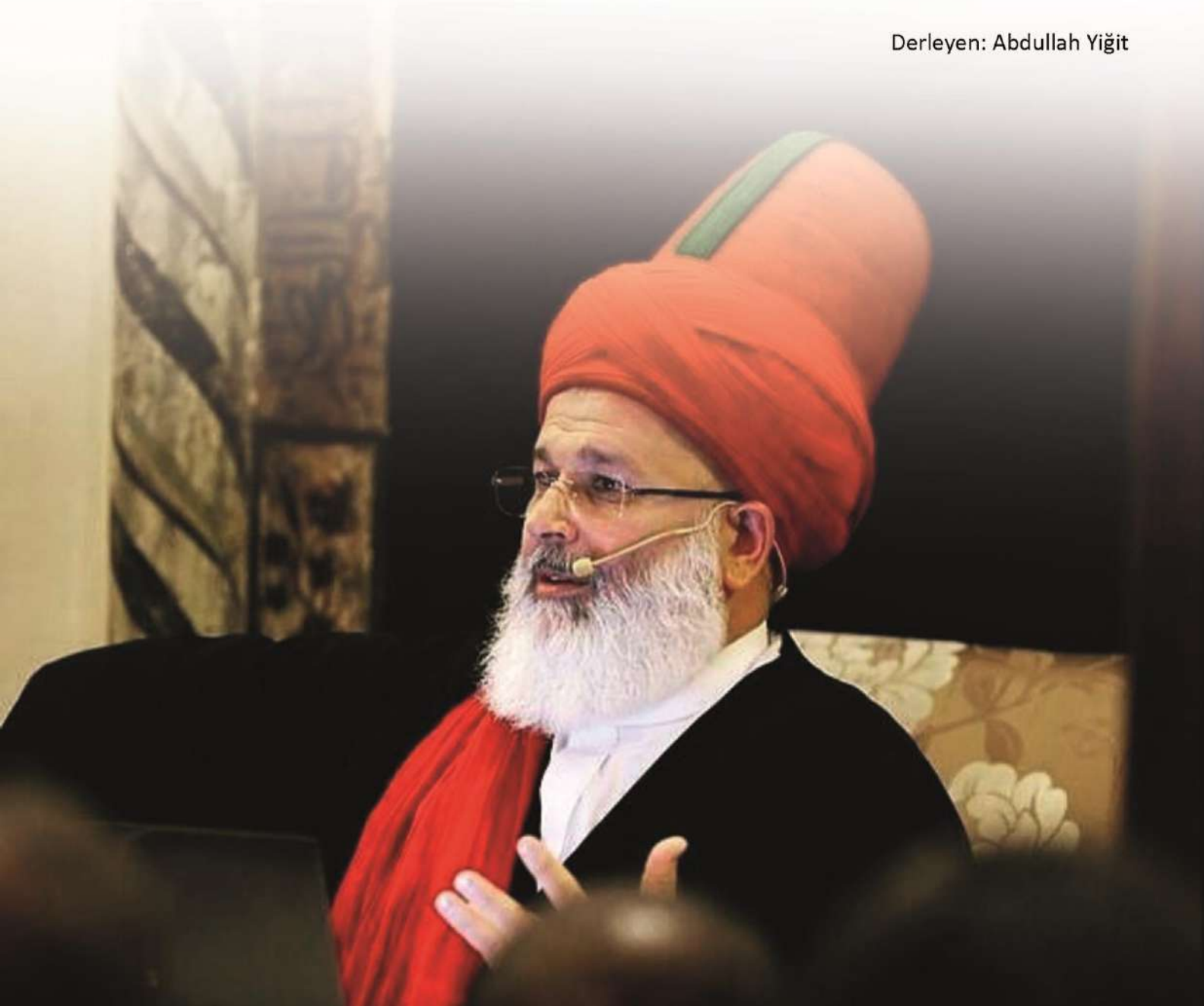
Selamın Aleyküm,

Ayeti Kerimede Cenab-ı Hak bizi kime yönlendirdi, Peygamberine ne dedi? “Ey Habibim de ki eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun.” Ayeti kerime çok açık. Bir sufi için gerçek manada Muhammedi Mustafa’ya uymak vardır. Başka bir ayeti kerimede de “Allah’ı zikredenler için Rasullullah’ta güzel örnekler vardır. Bir sufi Muhammedi Mustafa’nın ahlakıyla ahlaklanır. Sebep? Çünkü Cenab-ı Hak kendi ahlakını en güzel, en mükemmel şekilde onun üzerinde tecelli ettirmiştir. Öbür türlü Allah’ın ahlakı bizim için soyut bir kavram olacaktı. Ama Muhammedi Mustafa’nın salallahu aleyhi ve sellem üzerinde tecelli edince kavram somutlaştı. Görünen bir şey var çünkü bizatihi yaşanan bir şey var. Sen secdeyi örneğin oturduğun yerde böyle de secde olur diyemezsin, sebep; Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem secdeyi nasıl yaptıysa öyle yapmakla mükellefsin. Sen kendi kafandan namaz uyduramazsın. Yolun Allah’a ise yolda uyacak olan rehber Muhammedi Mustafa’dır. O yüzden sen namazı kılarken onun ölçüsünde kılarırsın. Sen kendi kafandan öğlen namazın farzını ikiye indiremezsin, altına da çıkaramazsın. Sünneti Rasullullah’a uymak zorundasın . Hadisi şerifi inkar eden ahmaklar, öğlen namazının kaç rekat kılınacağına nasıl cevap vereceksiniz? Hadisleri kökten inkar eden ahmaklar, “Sabah akşam Rabbini zikret.” ayeti erimesini bir kimse kalkar sabahtan akşama kadar namaz kılmak, akşamdan sabaha kadar namaz kılmak bunu böyle söylerse onu karşısında ne ile duracaksın. Hadisleri inkar ettiler. İşte DAEŞ çıktı, terör örgütleri çıktı. Sufileri inkar ettiler terör örgütleri çıktı. Sebep, Hanefi’ye göre çünkü siz “La ilahe illallah Muhammeden Rasululallah” diyen bir kimseyi öldüremezsiniz. Siz İslam’a göre kendi kafanızdan hiç kimseyi öldüremezsiniz. Sen orda on kişi, elli kişi, yüz kişi toplayacaksın; CIA’dan MOSSAD’dan silahları alacaksın ondan sonra “La ilahe illallah Muhammeden Rasullullah” diyerek namaz kılanları öldürecek, yok böyle bir din! Böyle bir din yok! Hadislerde yok, ayeti kerimelerde yok, Hanefi’de yok, Şafi’de yok, Maliki’de yok, Hanbeli’de yok, sufilerde yok. Ama ne yapacaklar, İslam dünyasını böyle karıştıracaklar, ee Müslümanlar da cahil.

O karıştırmak istiyor da Müslümanlar da çok mu ehil? Yok cahil, okumuyorlar, okuyacaklarsa da ne okuyacaklarını bilmiyorlar. Çıkıyor bir tanesi hadislerin hepsini de inkar ediyor. Onun Müslüman'ın nefesine tatlı geliyor. Hadisleri inkar ediyorlar ya kim inkar ediyor okuyan, kim inkar ediyor İslamoğlu, kim inkar ediyor ibadet etmeyen adamlar. Zaten İslam düşmanı onlar da inkar ediyorlar. Ee Müslümanların nefesine hoş geliyor farklı ya! "Hadisler sahih mi hocam?" Bunu 16 yaşındaki çocuk söylüyor. Oğlum evinizde hadis kitabı var mı? Yok. Hiç okudun mu? Yok. Oğlum sen nerden aldın böyle bir bilgiyi? İnternette öğrendim hocam. Farkında değil o çocuk geleceğin teröristi! Neden? Onu hadislerle durduramıyorsan, fetvayla durduracaksın, durduramıyorsun. Neden? Hadisi inkar etti, mezhebi inkar etti, sufiliği de inkar etti. Bir şeyhi de yok ona intisap etsin. İşte Allah'ın ahlakıyla ahlaklanmanın yolu Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme tabi olmaktır. Sufiler bunu çok önemserler. Kardeşlere bu söz miras kalsın. "Yolunuz Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemin ayak izlerini takip etmek olsun." Onun ayak izlerini takip edin. Gerçek sufilik budur, Onun ayak izlerini takip etmektir ve o yüzden ahlakını yaşamış, görünür, bilinir Muhammedi Mustafa'nın ahlakına kendini tabi etmektir. Ne dedi kendisi "Beni Rabbim terbiye etti, ne güzel terbiye etti." Hz. Aişe annemize sordular "Ey Aişe Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ahlakı nasıl idi?" Cevap muhteşem: "Siz Kuran okumuyor musunuz? Hz. Muhammedi Mustafa'nın ahlakı Kuran ahlakıydı." O yüzden sufiler ahlakı çok önemserler. İbadetlerimizi yapmaya çalışırız, ahlakımızı en zirve noktaya taşımaya çalışırız. Allah bizi onlardan eylesin. Amin.

Mustafa Özbağ Efendi'nin 02.12.2017 Karabaşı Veli Tekkesi Cumartesi sohbetinden alıntıdır.

Derleyen: Abdullah Yiğit

BAKARA SURESİ 8. AYET

"İnsanlardan öyleleri vardır ki iman etmiş olmadıkları halde "Allah'a ve ahiret gününe iman ettik." derler. Halbuki onlar mü'minler değillerdir."

Müfessirler bu ayet-i kerimenin münafıklardan bir topluluk hakkında indiğinde ve bu ayette zikredilen sıfatların münafıkların sıfatı olduğunda ittifak etmişlerdir.

İbn Abbâs'tan gelen rivayette ise bu ayetin, mü'minlerle karşılaştıklarında iman ve tasdik üzere olduklarını açıklayıp "Biz, kitabımızda Muhammed'in vasıflarını buluyoruz." diyen, birbirleriyle baş başa kaldıkları zaman ise bunun aksi davranan ehl-i kitab münafıkları hakkında nazil olduğu söylenmektedir ki Abdullah ibn Übeyy, Muattib ibn Kuşeyr ve Cedd ibn Kays bunlardandır.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye hicret ettiğinde orada Ensar'dan, Evs ve Hazrec kabilesi bulunmaktaydı. Bu kabileler cahiliyet devrinde Arap müşrikleri gibi putlara taparlardı. Medine'de ayrıca geçmişlerinin yolundan giden kitap ehli Yahudiler vardı. Bunlar Hazrec kabilesinin müttefiki olan Kaynuka oğulları, Evs kabilesinin müttefiki olan Kurayza ve Nadir oğulları kabileleri idi. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye teşrif buyurdıklarında Evs ve Hazrec kabilesinden Ensar adını alan bir kısım kişiler Müslüman oldular.

Yahudilerden Müslüman olan sadece Abdullah İbn Selâm radiyallahu anh idi. Bu dönemlerde henüz nifak ve münafıklık yoktu. Çünkü Müslümanların korkulacak bir güçleri yoktu. Hz. Peygamber Yahudilerle de Medine'nin çevresinde bulunan diğer Arap kabileleriyle de sözleşmeler yaptı. Büyük Bedir savaşı olup da Allah kelâmını üstün kıldığında ve Müslümanları, İslam'ı galip getirdiğinde Abdullah İbn Übeyy İbn Selûl, Hazrec kabilesinin reisi idi. Cahiliyet devrinde, Evs ve Hazrec'in efendisi sayılıyordu. Hazrec kabilesi onu kendilerine hükümdar yapmak istemişlerdi, ancak hayır haber gelip de Evs ve Hazrec kabileleri Müslüman olunca İslamiyet'le ilgilendiler ve ondan vazgeçtiler.

*Bunun üzerine onun içerisinde İslam'a ve Müslümanlara karşı bir nefret ve kin duygusu yer etti. Bedir savaşı olunca, bu iş bitmiştir diye rek İslâm'a girdiğini açıkladı. Onunla beraber kendisinin izinden ve yolundan yürüyen bazı kabileler ile ehl-i kitaptan başkaları da Müslüman olduklarını söylediler. İşte böylece o günden itibaren Medine halkı ve çevresinde bulunan bedeviler arasında münafıklık hareketi zuhur etti. Muhacirlere gelince; onların arasında hiçbir münafık yoktu. Çünkü muhacirlerden hiçbirisi zorla İslam'ı kabul etmemişti. Herkes malını, çoluk çocuğunu ve toprağını bırakarak Allah katında ahiret yurdu-nu aralamış ve kendi isteğiyle hicrete koşmuştu.**

Nergis EYLÜL

*Prof. Dr. Bedrettin Çetiner, Fâtiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl ve İbn Kesir ve Hadislerle Kur'an Tefsiri adlı eserlerden faydalanılmıştır.

PEYGAMBERLER TARİHİ

Süleyman Aleyhisselam

Davud aleyhisselam oğlu Süleyman aleyhisselama selam olsun. O ki üzerinde Rahman'ın hiçbir kuluna bahşetmediği farklı tezahürleri olan bir peygamberdi. Süleyman mülkte ve peygamberlikte Davud'a mirasçı oldu ve "Ey insanlar, bize kuş dili öğretildi ve bize her şeyden verildi. Şüphesiz bu apaçık bir lütuftur." dedi. (Neml 16)

İbn Abbas ve İbn Mesut'tan şu kısaca nakledilmektedir: "Bir kısım insanların, salkımlar vermiş üzüm bağına diğer insanların davarları girip orayı telef etmişlerdir. Bağ sahibi Hz. Davud'dan hüküm istemişti. Davud aleyhisselam koyunların bağın sahibine verilmesine hükmetmişti. Süleyman da 'Ey Allah'ın nebisi, başka türlü de olabilir.' dedi, 'Bağ davarların sahiplerine verilir. O da onlardan istifade eder. Bağ eski halini aldığı zaman kendi sahibine, davarlar da kendi sahibine verilir.' dedi. Allahu Teala Enbiya suresinde bununla ilgili "Davud'u ve Süleyman'ı da an. Hani ekin hakkında hüküm veriyorlardı. Çünkü onda kavmin koyunları geceleyin yayılmıştı. Biz de onların hükümlerine şahitlerdik. Onu Süleyman'a anlatmıştık. Her ikisine de hüküm ve ilim verdik." buyuruyor.

Yine Allahu Teala Süleyman'a fırtına halinde esen rüzgarı öğleye kadar bir aylık öğleden sonra bir aylık yol alırdı diyerek boyun eğdirdiğini; şeytanları, bütün dalgıçları daha başka işçileri zincire vurulmuş olarak çalıştırdığını bize anlatıyor.

Buyruluyor ki Süleyman aleyhisselamın cinlerden, insanlardan ve kuşlardan orduları toplandı. Artık onlar sevk olunuyorlar. Her sınıfın başına çavuş konmuştu. Süleyman aleyhisselam yanındaki askerler ve ordularla karınca vadisine gelince, Şeyvanoğulları kabilesinden Hares adında dişi ve topal olan bir karınca "Ey karıncalar, yuvalarınıza girin, Süleyman ve orduları farkında olmadan sizi kırmazınlar." dedi. Süleyman aleyhisselam da bunu anladı, onun sözünden tebessüm etti ve "Rabbim bana ve ebeveynime ihsan ettiğin nimete şükretmemi ve razı olacağın iyi amel etmemi bana ilham et." dedi. (Neml 17-18-19)

Bir rivayette de Süleyman aleyhisselam su aramaya çıktı, baktı ki bir karınca sırt üstü yatmış, ayaklarını göğe kaldırmış "İlahi, biz senin halkından bir halkız, susuz edemeyiz, yoksa kırılırız." diyor. Süleyman da: "Dönün, başkasının duasıyla size su verildi." dedi. (Sahih Müslim Buhari 3019)

Bu hadiselerin bir tefsirini de Yunus Emre şöyle yapmıştı:

Canım erenler yolu inceden ince imiş

Süleyman'a yol kesen şol bir karınca imiş. (Taberi Tefsiri, Büyük Kur'an Tefsiri İbn Kesir)

KEMALATIN NURU ABDULLAH BİN MESUD

Sene 592. Yemen kabilesi Hüzeyloğullarından Mekke’de zayıf ve çelimsiz, sempatik bir bebek dünyaya gelir. Aileye yeni nefes, güçlü bir ses tonu ile mutluluk katar. Fakat bu mutlulukları bir zaman sonra ailenin direği babanın vefatı ile değişir. İbn Mesud artık evin büyüğüdür. Kardeşi ve annesine bakmak onun görevidir. 10 -12 yaşlarında çobanlık yapmaya başlar. Ukbe b. Ebi Muayt’ın koyunlarını güder. “Genç çoban, bir gün yine koyunlarının başında, kendisine emanet edilen sürüyü Mekke’nin dışında bir yerlere götürerek otlatmaya başlar. Bir yandan da kendisi bir kaya parçasına oturup sürüyü izleyerek düşüncelere dalar, o gün de onun için diğerlerinden farksız bir gündür. Ta ki oturduğu yerden aşağıya doğru bakıncaya kadar. İki insan vardı kendisine doğru ağır ağır yaklaşan, dikkatlice onlara baktı ama tanıdıkları insanlardan farklıydılar. Gölgesi olmayan bir insanı ilk defa görüyordu. Kendisine doğru yaklaştıkça içini bilemediği bir heyecan sarıyor, hayırdır, diyordu. İki yabancı iyice yanına yaklaştı ve içlerinden biri hafif tebessüm ederek selam verdi. Diğeri de bu selamı yanıtladı. Abdullah b. Mes’ud (radiyallahu anh) büyük bir şaşkınlık içinde izlemeye devam etti. Acaba güneşin bile onun yanında sönük kaldığı, vakarlı, büyük insan kimdi? İçinin inşirah ile dolduğunu hissetti, kesin bunlar diğer insanlardan farklıydılar. Yine de bir anlam veremiyordu ve sabırla beklemeye, hadiseleri tabi seyrinde izlemeye karar verdi. Biraz sonra o zat konuşmaya başladı. Konuşan zatın dişlerinin arasından bir nurun parladığını gördü, hayrret ve hayranlık içinde o güne kadar yaşamadığı duygu çışkunluğu ile ona doğru biraz yürüdü, iyice yakınlaştı, gözleri gözlerinin içine bakıyor; o zatın nefesinden çıkan tatlı bir koku İbn Mesud’un yüzünü sarıyor. Bu kokuyu daha önce hiç duymamıştı ve aman dedi içinden, nedir? Benliğimi saran bu güzel koku da nedir? Daha çok dikkat kesildi, onu dinlemeye devam etti ve o zat şöyle diyordu: “Yanında süt var mı? Bize biraz süt verebilir misin? Üzgün bir tavırla şöyle dedi: “Süt var, ama size veremem. Bunlar bana emanet. Ben bir emanetçiyim.” dedi. Bu cevap o büyük insanın çok hoşuna gitti. Tekrar tebessüm ederek “Sağılmayan bir koyunun var mı peki?” Çoban “Evet.” dedi. Kısır bir koyunu onların yanına yaklaştırdı ve o zat dudakları kıpır kıpır koyunun memelerine eğildi, zarif hareketlerle bir kaba bir miktar süt sağdı. Önce arkadaşı sonra da kendisi içti. Ardından teşekkür ederek koyunun memelerini eliyle yeniden sıvazladı, memeler eski haline geldi. Bunları seyreden genç çoban şaşırıp kaldı. Biraz düşündükten sonra şöyle dedi: “O okuduklarını bana da öğretir misin?” Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem onun sorusuna çok memnun olarak dedi ki: “Sen öğrenmeye meraklı bir gençmişsin.” Başladı Efendimiz ona bir şeyler anlatmaya... Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem anlattıkça o dinliyor her dinlediği onu alıp başka diyarlara götürüyordu. Bu ilk karşılaşmadan sonra Abdullah b. Mesud ‘un dilinden “La ilahe illallah” cümlesi döküldü. Öyle bir dökülüştü ki bu hayatında o ana kadar ne varsa imha etmiş, benliğinde ne varsa yıkmıştı. A bdullah bin Mesud tevhide erer, bir olanı birler sonra Muhammedun Resulullah, der. Hayatının gerçek rehberini tanır ve onun arkasından, izinden yürümeye başlar. Artık evi Darü’l Erkam olur, 5 yıl efendimiz tarafından yetiştirilir. Bizzat Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Kur’anı Kerim’i ve Kuran’ın bütün inceliklerini bilhassa ona kendisi öğretir.

İşte İbn Mesud böyle övülmüş seçilmiş bir insandı. Rahman'ın kulu hamilik yapacak Rahman'ın ayetlerini aleme duyurulmasında önder baba olacaktı. Kendini feda ederek Ebu Abdurrahman künyesini alan olacaktı. Öyle kolay mıydı Ebu Abdurrahman künyesini almak? Nübüvvetin 5. yılları zor yıllar... Daha Hamza yok, Ömer yok, Darü'l -Erkam'ın talebeleri o kutsi evde ilahi kelamın hakikatlerini öğreniyor. Ama o hakikatler ancak karanlıklarda dile getiriliyor. Bir gün gelecek Hz. İsa'nın deyimi ile karanlıklarda söylenemeyen hakikatler aydınlıklarda haykırılacaktı. İşte böyle zorlu günlerde o cüssesi küçük, sıksa insan yüreğinin büyüklüğü ile tekrar ben der ben... İnsan olmak belki de haykırabilmektir Hakkı hakikati. Onun halifesi olduğunu bilip büyümekti yüreğini, Rahman'ın ayetinde yok etmekte kendini. İşte İbn Mesud kulluğunun bilinci ile Kabe'nin avlusuna varır, başlar o güzel sedası ile "ER RAHMAN, ALLEME'L KUR'AN, HALEKA'L -İNSAN / RAHMAN, KUR'AN'I ÖĞRETTİ, İNSANI YARATTI" diyerek okumaya. Bu sesi duyan Kureyş'in ekabirleri çılgına döner, onu ortalarına alıp susturmaya çalışırlar ve tekme tokat vururlar. Onlar vurdukça İbn Mesud coşar, onlar vurdukça İbn Mesud okur. Baygın düşüp kan revan içinde kalana kadar bu hal devam eder. Arkadaşları onu baygın bir vaziyette Darü'l Erkam'ın evine getirirler. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem hemen onun yanına gider ve o mübarek elleri ile İbn Mesud'un yüzündeki, başındaki kanları silerek bir yandan da "Ben sana demedim mi sen zayıfsın, onların saldırısına dayanamazsın." der. Ama İbn Mesud "Ya Resulallah! Müşriklerin hiç bu güne kadar acziyet içerisinde küçüldüklerini görmemiştim. Vallahi bana izin verirseniz yarın yine gidip aynı şeyi yapmayı isterim." ² Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, bir daha gitmesine izin vermez. Hakikatın karşısında duranlar, nasıl da küçülüyorlar, sıksa, zayıf insandan korkar oluyorlar. Allah dileyince görüntüsü küçük olandan da büyük işler halk eder. Bakmaz mı ki insan hiç kendine? Tevhidin hakikatini kavrayan biri tekmeler altında çiğnense de aziz olanın kendisi, zelil olanın ise karşısındaki olduğunu çok iyi bilip ona göre bir keyfiyet sürer.

Artık Kureyş'in zulmü arttıkça artar. Allah Resulu sallallahu aleyhi vesellem hicret emri verir. Bunun üzerine ilk kabile 12 erkek 5 kadın olmak üzere Habeşistan'a doğru hicret ederler. Onların aralarında Abdullah bin Mesud da vardır.³ Daha sonra Abdullah bin Mesud dayanamayarak Mekke'ye Efendimizin yanına döner. Bir müddet sonra da Yesrip'in kapıları imana açılır, annesi ile oraya hicret eder. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, hicretten sonra Medine'de mescidin inşasından sonra İbn Mesud'u kendi gibi ilimde bir kale olan Muaz bin Cebel'e kardeş kılar ve Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, kendi hüccesine çok yakın bir yerde küçük bir ev inşa ettirir. İbn Mesud'a bu evi hediye eder ve onu hiç yanından ayırmaz. Medine'deki o günlerde İbn Mesud, Efendimiz sallallahu aleyhi vesellemi bir gölge gibi takip eder. Aralarında öyle bir yakınlık vardır ki Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, ona "Ey Ümmü Abd! İstedüğün zaman haneme gel, gelmekte çekinme, ben müsait değilsem yanıma girmezsin yoksa girersin." der ve hanesini Abdullah Bin Mesud'a sonuna kadar açar. Bu yakınlık öyle bir seviyededir ki Abdullah Bin Mesud'u Peygamber Efendimizin ehli beytinden zannediyorlardı. Çünkü Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem bir yere oturunca hemen yanına duruyor, ayakkabılarını çıkarınca onları kucağına alıp saklıyor, abdest alınca suyunu ilk döken o oluyor, misvak isteyince ilk uzatan o oluyor. Bu hali yıllar sonra gören Ebu Musa El Eşari diyor ki: "Biz Yemen'den Medine'ye ilk geldiğimizde Abdullah'ı hep Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'in ehli beytinden biri zannederdik, sonradan öğrendik ki nesep adına bir bağı yokmuş."⁴Hicretin 2. yılında savaş başlar. Bu savaşta Efendimize Ebu Cehil'i öldürdüklerine dair haber getirilir, o da olayın aslını öğrenmesi için Abdullah B. Mesud'u savaş meydanına gönderir. İbn Mesud gider, araya araya Ebu Cehil'i bulur, ölmemiştir ama gerçekten ölümcül darbeler almıştır. İbn Mesud yıllar öncesi Mekke'de kendisine yapılan hakaretleri hatırlar ve Ebu Cehil'in koca karnının üzerine çıkar. Ölüm yolunda bile küfründen kibirinden vazgeçmez. Alaycı bir ifade ile İbn Mesud'a der ki "Çobancık! Sen çok yüksek ve yalçın bir yere çıktın!" İbn Mesud bu sözlere sadece gülüyordu ve devam etti: "Savaşın neticesi ne oldu kim kazandı kim kaybetti?" İbn Mesud "Allah iman edenleri yüceltti, inkar edenleri ise alçalttı." dedi. Sonra Abdullah yere indi kendi kılıcını bıraktı. Ebu Cehil'in kılıcını aldı, Ebu Cehil'e bir darbe indirerek onu öldürdü. Kılıcını alarak Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem gelip olanları anlattı, Allah Resulü tekbir getirdi, müminler de tekbir getirdiler. Sonra Efendimiz Ebu Cehil'in cesedinin başına geldi, ibretle baktı ve dedi ki "Ümmetimin Firavun'unu yıkıldı. Ümmetimin Firavun'u öldü."

.” Daha sonra o kılıcı Abdullah b. Mesud’a hediye etti. O kılıç Abdullah b. Mesud’un elinde kelimeyi Tayyibe’nin yüceltilmesi adına sallanacaktı. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem ondan hep memnun idi. Bir gün onun değerini Müslümanlara göstermek için şöyle buyurdu: “Eğer Müslümanlara danışman bir yönetici, halife atasaydım o kesinlikle İbn Ümmü Abd yani Abdullah b. Mesud olurdu.”

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem İbn Mesud’un Kur’an okumasını çok sever ve kendisinden Kur’an okumasını ister. İbn Mesud “Ya Resulallah! Kur’an sana indirilmişken ben mi sana okuyayım?” diye sorar. “Ben Kur’anı başkalarından dinlemeyi severim.” Der Efendimiz ve “Kim Kur’an’ı indirildiği andaki tazelik ile okumak isterse İbn Mesud gibi Kur’an okusun.” buyurdu.⁶ Müthiş bir şeydi bu. Cebrail tazeliğinde Kur’an okumak... Evet sanki okuduğu her bir ayeti Cebrail’den kendisine nail oluyormuşçasına okumak. Abdullah B. Mesud bir gün namazını eda etmiş namazının ardından dua eder ve duasında şöyle der: “Allah’ım senden sarsılmaz bir iman, tükenmez bir nimet ve ebedi cennet bahçelerinin yükseklerinin en yükseklerinde Resülün Muhammed sallallahu aleyhi veselleme yoldaşlık etmeyi niyaz ediyorum.” diyor. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem de tebessüm ederek duasına “İste ey İbn Mesud, verilecek, iste Ey İbn Mesud, verilecek.” diyor ve amin diyordu.

Abdullah b. Mesud böylesi yakınlığe rağmen hadis rivayetinde inanılmaz titizliği olan bir zat idi. Amr b. Meymun isimli bir talebesi şöyle buyurdu: “Neredeyse bir yıl İbn Mesud’un yanından hiç ayrılmadım. Bu bir yıl içerisinde “Kale Resulullah/ Allah Resulu dedi ki” dediğini birkaç defa dışında ancak duydum. O “Kale Resulullah dediğinde biz onun öleceğini zannederdik; terlerdi, sıkılırdı, bütün vücudu titrerdi, sonra hadisi söyler, arkasından Allah’a sığınırdı.”⁷

Artık onun da Hakka kavuşma anları yaklaştı ve hastalandı. Hz. Osman onu ziyarete gitti, baktı ki ağlıyor: “Ne oldu ey İbn Mesud! Ölümünden mi korkuyorsun?” dedi. Abdullah b. Mesud “Ölümünden değil günahlarımdan korkuyorum, Rabbime vereceğim hesaptan korkuyorum.” dedi. Onun için ardına kadar açılan kapılar bile onun ne kadar hassas olduğunu gösteriyordu ve şöyle dedi: “Mü’min kimse günahlarını hayalinde öylesine büyütür ki sanki kendi bir dağın eteğinde oturuyormuş da dağ üzerine çökecekmiş zanneder. Günaha düşkün kimse ise günahlarını burnunun üstüne konan bir sinek gibi görür.” Kendini kaybetmiş, günah işlememeye değil de günahına alışmış insanın belki de nasıl bir tehlike içinde olacağını habercisiydi. Asıl olan tövbe etmek, günahlarda ısrar etmemektir. Çok geçmeden Abdullah b. Mesud hicri 32, miladi 653’te, hicri olarak 63 yaşında Medine’de dünya hayatına gözlerini kapar. Onun ardından sahabenin bir çokları şöyle derler: “Kendisinden sonra bir benzerini geride bırakmadan gitti.”

O kutlu insan şöyle nakleder: “Ashab’ın yolundan yürüyün. Çünkü ileride Allah’ın kitabını okuyup da tatbik etmeyen kimseler çoğalacaktır.” (Mervezi es sünne)
O huzura alınmış, o beşerin efendisi tarafından bizzat yetiştirilmiş, onun ince ahlakıyla ahlaklanmış, hayata ve sonsuzluğa o gözlerde bakabilmiş, her bir işi onun adına yapabilmiş, kendi içindeki cevher ve emaneti yüklenen olarak kıymetli olmuş tevhidin kalesi büyük zatlardandır. Allah bizleri onların sefaatlerine nail eylesin.

Ulviye DENİZ

(1)İbn Sat Tabakat

(2)Taberi

(3)İbn Hişam

(4)Buhari, Müslim

(5)Tirmizi

(6)İbn Mace Sahabe İklimi, Eylül 2016, sy. 138.

TALİB'İN SEMA ESNASINDA YAŞADIKLARI

Cihanda alemleri kendinden geçiren bir ses yükselmede...

Hu ! Eyvallah İllallah Muhammedün Rasulullah destur ya Hz. Allah Huu! Denmede.

Açıldı meydan can; canlar pazarına girmede.

Gelişinle cennet bahçesi olan aşk deryasına dalmada.

Semada açtığın bu kollarda sen doğdun ya gönlüme

Kısra sarayı gibi gönülde dünya sarayları yıkılmada.

Can İbrahim (as) kesildi, putların boynunu her Allah deyişte yıkmada.

Can Mevlana kesildi, her Allah deyişte bağları çözmada.

Sana açılan bu gönülde benlik kıyafeti kalkmada.

Hakkın dergahını tutan bu elden düşme korkusundan kanlar akmada.

Üzerinde bulunan geçmişin izlerini sol eliyle çıkarıp atmada.

Sana her yönelişinde gücüne güç katmada, gönlü genişletmede.

Talibe her bakışın Muhammedi Mustafa'nın nuruna boyamada.

Çevrende sema edip sana kendini bağlamada, sen olmada.

Senden bir an olsun ayrılmasın diye sabit çarkta kalmada.

Yönü yüzü sen olsun diye gönlünü gönlüne yaslamada.

Etekleri umman oldu kusur örtmede.

Açtığın bu eteklerden nefis, şeytan dahi kaçmada.

Gördüğü her yüzde seni, duyduğu her seste seni aramada.

Sevdi deliler gibi gözü kör kulağı sağır olmada.

Fırat nehri gibi coştı gönül sana akmada.

Gönlünden gönlüne akan her şeye etraf da sarhoş olmada.

Bu talip bu aşkı her zerresine nakış gibi işlemede.

Kalbi kalbinden ayrılmasın diye zincirlerle bağlamada.

Sevgili bu hali görüp kalbinin içine kalbini almada.

Yarayı dağlamada acıya acı, hasrete hasret katmada.

Cehennem ateşi gibi bedeni yanıp durmada.

Dağların kaldıramadığı bu kara sevda bedene vurup sema olmada.

Sana koşarken bedenden akan zahiren ter olmada.

Vallahi o gönle sığmayan aşk bedenden kan olup sızmada.

Kimileri Talib'in tennuresini beyaz görmede.

Hal bu ki aşkından yüreğinden akan hasret kanları tennureyi kırmızıya boyamada.

Her zerresi göz kesilen ten, beden, ruh sana koşmada

Hırkayı üzerine giydi sevgiliyle Cemal'ini izlemede...

FIKİH

ABDESTİN MEKRUHLARI VE ABDESTİ BOZANLAR

Bismillahirrahmanirrahim.

Esselamu aleyküm ve rahmetullah.

Dinin hudutlarını ve ayrıntılarına belirleyen fıkıh köşemizde, bu sayımızda da abdest ile ilgili diğer başlıklara temas edeceğim. Abdestin alınışını, farzlarını, sünnet ve müstehaplarını aktardığımız göre, artık abdestin mekruhlarını ve bozanlarını aktarabiliriz.

Evvela abdestin mekruhlarını incelememiz gerekir ki şöyle sıralayabiliriz:

- Suyu yüze şiddetle çarpmak,
- Ağza ve buruna suyu sol el ile vermek, özürsüz olarak sağ el ile sümkürmek. İslam'a göre pis işler sol el ile yapılır, temiz işler ise sağ el ile yapılır.
- Bir su ile üç defa mesh etmek. Temiz su ile ıslatılmış el, bir yere veya bir şeye temas ederse eğer kullanılmış yani kirli su hükmüne girer, bu yüzden bir su ile üç defa mesh etmek caiz olmaz.
- Kendisine ait bir kap tayin edip bu kaptan başkasına abdest aldurmamak.
- Suyu israf etmek. Akarsu kenarında da olsanız suyu israf etmeyin.¹
- Azaları üç defadan fazla yıkamak.

Abdesti bozan halleri ise şöyle sıralayabiliriz:

Ulema ittifakla vücudun ön ve arkasından (makat cinsel organ) çıkan her şeyin abdesti bozduğuna hükmetmişlerdir. Yellenmek de bu çıkanlar sınıfında kabul edilmiştir, fakat kişinin bununla ilgili vesveseye düşme durumu olduğundan, Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'ın: "Namazda iken hayaline abdesti bozuldu gibi gelen bir adamdan bahsedilmmişti. Şöyle ferman buyurdular: "Sesi işitip kokuyu duymadıkça namazı sakın terketmesin."² hadisine binaen her yellenme sanılan şeyde, abdestin bozulmuş olacağını söylemişlerdir. İlaveten vücudun herhangi bir yerinden ağız, burun, kulak meme veya açık bir yaradan çıkan kan, sarı su, irin, parazit, kusmuk gibi şeylerin de, abdesti bozduğunu söylemişlerdir. Özürlü kimseler ise bu hükümden müstesnadır, özürlü kimsenin abdesti meselesini daha sonraki sayılarımızda aktaracağım inşallah.

Elbette yukarıda zikredilenlerin dışında bir takım ayrıntılar daha mevcuttur, örneğin:

- Alt taraftan (cinsel organ veya makattan) içeri bir şey girip çıksa, geri çıkan şey içerdeki yaşığa bulaştığından dolayı, giren şeyin tamamı içeri girmemiş olsa bile abdesti bozar. İlaç, fitil, ultrason veya endoskopi cihazı gibi cihazlar da buna dahildir.
- Bir kimsenin ağzından kan çıksa, kan tükürük ile eşit miktarda veya kan daha fazla ise ve tükürüğün rengi kırmızı ise abdest bozulur. Ancak bir şey ısırdığında onda kan eseri görse veya misvak kullanırken onda kan eseri görse, kan akıyor halde olmadığı müddetçe abdesti bozmaz .

Bir su kabarcığından veya yaradan su veya kan çıkarsa, yaranın etrafına dağılmadıysa, olduğu yerde damla halinde kalırsa abdest bozulmaz.

● Bir kimse ağız dolusu acı su, yemek veya su kusarsa. Ağız dolusunun hududu kustuğu şeyi ağızda tutamayacak kadar çok ise abdesti bozulur, ancak kustuğu şey balgam ise İmameyn'e göre abdesti bozulmaz.

Abdesti bozan bir başka şey de uykudur.

● Namaz içinde veya dışında yatarak uyumanın abdesti bozduğu hususunda ulema görüş birliğindedir. Bir yere dayanarak üzerine yatarak yani uzuvlarının gevşemesini sağlayacak bir pozisyonda uyumak abdesti bozar.

Ancak ulema bir ayrıntının altını çizmiştir, bir kimse dayanarak bile uyursa makatı yere dayalı bir şekilde uyumuş ise abdesti bozulmaz şeklinde görüş bildirmişlerdir.³ Bunun delili niteliğinde hadisi şerifler mevcuttur.

İbnu Abbâs (radiyallahu anhümâ)'in anlattığına göre, Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm)'ı secde halinde uyurken görmüş ve hatta Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) horlayıp solumuş, sonra kalkıp (abdest almadan) namaz kılmıştır.

İbnu Abbâs der ki:

"Ey Allah'ın Resulü dedim, siz uyudunuz, (abdestiniz bozulmuş olmalı değil mi)?" Bana şu açıklama-yı yaptı: "Abdest, yatarak uyuyana gerekir. Zira yatarak uyuyunca mafsalları rehâvet basar.⁴ "Gözler hal-kanın bağıdır, öyleyse uyuyan abdest alsın."⁵ Yani bir kimsenin makatı yere dayalı olduğunda yellenme ihtimali olmayacağı için abdesti de bozulmaz demişlerdir.

Bir diğer madde daha vardır ki, bu konuda Şafii ve Hanefi mezhebi farklı görüşlerdedir.

Hanefiler, Hz. Âişe (radiyallahu anhâ) anlatıyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) kadınlarından birini öptü, sonra dönüp namaza gitti, abdest tazelemedi."⁶ hadisi şerifini baz alarak kadına dokunmanın abdesti bozmadığına hükmetmişlerdir. Şafiiiler ise İbnu Ömer (radiyallahu anh)'in şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Erkeğin hanımını öpmesi veya ona eliyle dokunması hep mülâmese (değme) sayılır. Öyleyse kim hanımını öperse veya eliyle dokunursa abdest alması gerekir."⁷ hadisi şerifini baz alarak, kadına dokunmanın abdesti bozduğuna hükmetmişlerdir. Her iki hüküm de haktır, zira bu iki mezhep de haktır. Lakin şehirlerde insanlar artık çok kalabalık olduğu için, Şafii mezhebinin uygulamaları günümüzde biraz daha meşakkatli bir hal almıştır.⁸

Bu zikredilenler dışında, toplum arasında yerleşmiş ancak fıkıh ile alakası olmayan bazı maddeler de vardır. Örneğin Anadolu'nun bazı yerlerinde bir kimsenin abdest aldıktan sonra televizyonun önünden geçtiğinde abdestinin bozulacağına inanılır, halbuki bu inanışın din ile ilgisi yoktur. Bir başka örnek ise yine bir kimsenin kendisinin veya bir başkasının cinsel organını görmesinin abdesti bozduğuna inanılır, oysaki Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile bir sahabe arasında geçen diyalog bu meseleyi açıklamıştır:

Sahabe, "Ey Allah'ın Resulü!" dedi, "Kişi abdest aldıktan sonra zekerine (cinsel organına) değerse ne gerekir (abdesti bozulur mu, bozulmaz mı?)" Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) şu cevabı verdi: "O, kendisinden bir parça değil midir?"⁹

Son bir hükmü daha aktararak yazımı noktalıyorum.

Bir kimse abdest aldığını hatırlamıyor ise o kimsenin abdestsiz olduğuna hükmedilir, ancak abdest aldığını hatırlıyor ama abdestini bozduğunu hatırlamıyorsa o kimsenin abdestli olduğuna hükmedilir. Mevlevi Üstadı Mustafa Özbağ beyefendinin bir nasihatini aktarma gereği duyuyorum: "Sufiler hiçbir zaman abdestsiz gzememelilerdir."

Cenabı Hak eksik ve kusurlarımızı tamamlaya inşallah...

Amine SADIK

1. Müsned
2. Tirmizi
3. El Hidaye
4. Tirmizi
5. Ebu Davud
6. İbni Mace
7. Muvatta
8. Mustafa Özbağ
9. Ebu Davud.

NARA GİDERKEN NURA DÖNÜŞ

Bir kürek... İki kürek... Üç kürek... Daha kaç kürek toprak gerek o soğuk bedenini örtmeye? Yerde upuzun yatan, ellerimizle toprağa koyduğumuz kardeşim, sırdaşım, yol arkadaşım... Hayatımızın hiçbir aşamasında ayrılmak yoktu, dava arkadaşımı, yolumuz aynıydı bizim. Benimle ölüme yıkararak, bozarak, dağıtarak, toparlayarak gelecek kişiydi. Şimdi ise ellerimle gömdüğüm ilk kişi oluyor.

Birden sıçradım, sol elmacık kemiğimden akan gözyaşı beni kendime getirdi. Şöyle bir etrafıma baktım. Bütün okul burdaydı. Öğretmenler, müdür yardımcıları... Sonra dostlarımı gördüm. Biz erkekler cenazeyi defnetmek için çabalarken acımızın farkında değil gibiydik, kızlar ise tam tersi; "O nasıl toprağa girer?" sorusuyla küreğin toprağa dalışını ve cansız vücudun üstüne içini döküşünü izliyorlar. Gözüm Yasemin'e takıldı, o an yutkunamadım. Mert'le evlenecek olan Yasemin... Beraber hayal kurdukları Yasemin... Şuan ağlamaktan gözleri kıpkırmızı olmuş, teni titremekten bembeyaz kesilmiş, göz altları morarmış. İçim sızlıyor, daha fazla dayanamayıp kafamı çeviriyorum ki Betül; Mert'in "ortak" dediği kişi... Betül ağlamaz, fakat bu görüntü keşke ağlasa dediğim hatta ona bunun için yalvaracağım bir görüntü. Bütün o akmayan yaşlar nefesini kesmiş gibi, ayakta duramıyor, Meltem ve İlge kollarına girmiş hüngür hüngür ağlıyorlar ama Betül donuk bakışlarla atılan toprağı izliyor. İşte acıyı hissediyorum o an, o bakışlar acının ta kendisi.

O günün ardından tam bir hafta geçti, bir hafta boyunca hep okuldaydım. Sonuçta biz aileyiz, benim sağlam durmam gerekiyor. Mert'in emanetine yani aileme sahip çıkmam gerekiyor. Yasemin hala okula gelmedi. Dün yine evine uğradım, durumu hiç iyi değil, toparlanması uzun zaman alacak gibi. Betül de olaydan üç gün sonra geldi. İçinde fırtınalar kopsa da, ayakta zor dursa da toparlanmaya çalışıyorum der gibiydi. Sınıf sus pus, konuşmaya başlasak Mert hemen akıllara damlıyor. Benimse aklımdan hiç çıkmıyor.

Aradan birkaç gün geçti, İrfan hoca beni, Furkan'ı bir de Cengiz'i yanına çağırıldı. Ölümden girdi konuya, yaramıza tuz bassa da İrfan hocayı severim. Devamında ise birçok konuya değindi. Yarım saat kadar sohbet ettik, ama ben anlattıklarından bayağı etkilendim. Benim söyleyemedğim, dile dökemediğim sözleri söyledi sanki. Mert daha 16 yaşındaydı. Neden bu kadar genç? Mert hayat doluydu, kocaman ailemizin yaramaz çocuğuydu. Neden benim can yoldaşım hayata gözlerini yumdu ki? İşte İrfan hocanın da benim gibi içinde kalan sözleri ve soruları var. O da arkadaşını kaybetmiş, o da bu acıyı tatmış. Furkan bu kanoşmanın ardından dua etmemizi, halimize şükretmemizi ve bu acıya sabretmemizi söyleyince İrfan hoca da şöyle bir hadis söyledi: " İnsan yanı başında doksan dokuz ölüm olduğu halde tasvir edilmiştir. Bu ölüm tehlikeleri anlatırsa ihtiyar olur ve sonunda ölür." Buna nasıl inanalım şimdi, demişti. İrfan hoca hadisleri reddederdi, haklı gibiydi. Mert daha çok gençti onun arkadaşı da öyle...

Günler birbirini kovalarken İrfan hoca bizi hiç yalnız bırakmamıştı. Sürekli bize kol kanat germişti. Dinin yobaz olduğunu, duygulara önem vermeyecek kadar katı olduğunu bize gösterdi. Hadislerin din adamlarının Türkiye'nin gelişmesine engel olmak için çıkardığı bir oyun olduğunu bize açıkladı. Söyledikleri çok mantıklıydı. İrfan hoca gerçekten iyi bir yol göstericiydi. Acımızı hafifletmek için elinden geleni yaptı. Furkan ve Cengiz'i çabuk toparladı fakat ben toparlanacak gibi değildim o yüzden benim üstüme fazla gelmezdi. Beni çok rahatlatırdı. Her şeyimi anlatırdım, o da iyi bir dinleyici olurdu. Betül ise İrfan hocayla görüşmemizi istemezdi, sürekli ondan uzak durmamız gerektiğini dile getirirdi ama öyle değildi, o iyi bir adamdı.

Lise'den yani ikinci ailemden ayrılma vakti gelmişti. Onlardan ayrılmak çok zordu ama Mert'le olan hayalimizi gerçekleştirmek için İstanbul'a gitmek zorundaydım. Yeni bir hayat başlıyor benim için. Memleketten ayrılmadan önce bizimkilerle buluşup Mert'in annesi Ayşe teyzeyi ziyarete gittik. Mert'i kaybettikten sonra onu hiç yalnız bırakmamıştık. Özellikle ben sürekli yanında olup Mert'in yokluğunu hissettirmemeye çalıştım. Bir keresinde Ayşe teyze rüyasında Mert'i gördüğünü ve ona Mert'in şehit olduğunu söylediklerini anlatmıştı. Böyle şeylere inanmasam da değişik hissetmiştim.

İstanbul'a taşınalı iki yıl oldu. Şuan için her şey güzel gidiyor. Bayağı düzene girdim. Dostlarımla aramı hiç açmadım. Betül'le sık sık görüşüyoruz, yaptığım bazı şeylere kızsada beni toparlamasını iyi biliyor. Geçen gün beni Mesnevi dersine davet etmişti. İstanbul'a geliyormuş, buluşup derse gidelim demişti, ben de tabi ki kabul etmiştim. İşte bugün Mesnevi dersine gidiyoruz. Biraz merak, biraz heyecan var. Bir de farklı hissediyorum. Akşam üstü Betül'le buluştuk, şuan dersin olduğu konferans salonundayız. Bir amca anlatıyor dersi ama salonda sessizlik hakim. Tahmin ettiğimden çok farklı amca. Öyle güzel anlatıyor ki çıt sesi bile yok salonda. Arka taraftaki boş koltuklara yerleşiyoruz Betül'le sessizliği bozmadan. Birden konu değişti. Ben sohbet bitene kadar ağzım açık dinledim. Sohbet boyunca hep hadis inkarcılarının neler yaptığından, bizi nasıl etkilemeye çalıştıklarından bahsetti. Etkilenmedim desem yalan olur. Sanki hepsi üst üste gelir gibi, sanki karşımdaki kişi içimden geçen bütün soruları duyuyor ve cevaplıyor gibiydi. Neydi bu? Bir tuhaflık var dedim kendi kendime. Bir ara da Mesnevi okurken rüyaların hakikatinden bahsetti. Birçok kez rüyaları psikolojik olarak değerlendirmiş ben, aslında hiç de öyle olmadığını Mevlana hazretlerinin ve onun yolunda gidenlerin yollarını hep rüya ile çizdiklerini öğrendim. Müthiş bir açılım oldu benim için. Öyle ama ne çare, benim gibi günahkar, benim gibi dünyaperest bir kimse nasıl yaşar kiböyle güzel şeyler? Konduramıyorum mana ehlinin yaşadıkları hayatı kendime. Ben kim manevi rüya gören kim...

Birkaç gün geçti aradan, hala o sohbet aklımda. Ben yıllarca Mert'in hayatını yaşamışım. Yıllarca İrfan hocanın anlattıklarıyla bakmışım dünyaya, yazık, çok yazık... Bu kadar günahattan sonra, Peygamberimin sözlerini inkar ettikten sonra Allah affetmez gibi geliyor ama içimde bir sızı oluştu ya bir kere, katiyen dinmez. Hatta içimden alıp vermeler başladı bile. Bir ara gözümü kapattım, kahverengi bir at hızla ilerliyor, hemen arkasından koştum, hiç durmayacakmış gibi dörtnala gidiyor. Çok terliyorum, nefesim kesiliyor, ama pes etmek istemiyorum. Ben arkasından takip ediyorum, kemiklerimin sızısını hissetmeye başlayınca duruyorum, o da duruyor. Bana doğru dönüyor. Kenara çekilince arkada birisi olduğunu anlıyorum. Yavaşça yaklaşıyorum. Çok güzel birisi, böyle birini hiç görmemişim. Ben hayranlıkla seyrederken bir ses yükseldi: "Ey iman edenler! Alla'a itaat edin. Peygamber'e ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız onu Allah'a ve Resul'e götürün, onların talimatına göre halledin. Bu hem hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir." Gözlerimden yaşlar akmaya başladı. Karşımdaki güzel varlık tebessüm ediyordu. Ben ağladıkça tebessümü genişledi. Sonra sağ elini uzatıp gel der gibi salladı. Oradaki kişi sohbetine gittiğim Mustafa amcaydı. Bir an yaşlardan görmediğimi sandım ama oydu. Mustafa amca yavaşça yanına yaklaşıp o ışık saçan varlığın sakallarından öptü. Ben hiç durmadan ağlamaya devam ediyordum. Tekrar aynı ses yükseldi: "Ey iman edenler! Allah'a ve Resulüne itaat edin, işittiğiniz halde O'ndan yüz çevirmeyin." Ağlamam şiddetlendi, kendimi taşıyamaz oldum. Aniden dizlerimin bağı çözüldü. İki dizimin üstünde sesim çıkmadan ağlamaya devam ettim. Diz kapağıma kadar gözyaşlarım doldu, içimdeki tüm kötülüklerin aktığını hissediyordum. O ses tekrar dile geldi: "Allah ve melekleri, Resul'e salavat getiriyor, iman edenler, siz de salavat getirin." Farkında olmadan üç kere art arda salavat getirdim. "Allahümme salli ala Muhammed ve ala ali Muhammed." O ışık saçan güzel varlık beni sağ elimden tutarak kaldırdı ve bana "Allah'ım seni çok zikreden ve emirlerine uyan kullarından eylesin." dedi. Ardından Mustafa amcanın elini tutup benim elimle birleştirdi. Mustafa amcaya dönerek "Benim sana emanetim olsun." dedi ve tekrar bana döndü: "Sen benim Mustafa Efendi'ye emanetimsin." dedi.

Birden sıçradım, sağ elmacık kemiğimden akan gözyaşı beni kendime getirdi. Tebessüm etmeye başladım. Ben Ayberk. Artık kendi yolumun farkına vardım ve bu yolda yürümek için yapmam gereken tek şey Mustafa Bey'i bulmak...

*Gerçek hayattan esinlenilmiştir.

Ali ASLAN

İstanbul'a taşınalı iki yıl oldu. Şuan için her şey güzel gidiyor. Bayağı düzene girdim. Dostlarımla aramı hiç açmadım. Betül'le sık sık görüşüyoruz, yaptığım bazı şeylere kızsada beni toparlamasını iyi biliyor. Geçen gün beni Mesnevi dersine davet etmişti. İstanbul'a geliyormuş, buluşup derse gidelim demişti, ben de tabi ki kabul etmiştim. İşte bugün Mesnevi dersine gidiyoruz. Biraz merak, biraz heyecan var. Bir de farklı hissediyorum. Akşam üstü Betül'le buluştuk, şuan dersin olduğu konferans salonundayız. Bir amca anlatıyor dersi ama salonda sessizlik hakim. Tahmin ettiğimden çok farklı amca. Öyle güzel anlatıyor ki çit sesi bile yok salonda. Arka taraftaki boş koltuklara yerleşiyoruz Betül'le sessizliği bozmadan. Birden konu değişti. Ben sohbet bitene kadar ağzım açık dinledim. Sohbet boyunca hep hadis inkarcılarının neler yaptığından, bizi nasıl etkilemeye çalıştıklarından bahsetti. Etkilenmedim desem yalan olur. Sanki hepsi üst üste gelir gibi, sanki karşımdaki kişi içimden geçen bütün soruları duyuyor ve cevaplıyor gibiydi. Neydi bu? Bir tuhaflık var dedim kendi kendime. Bir ara da Mesnevi okurken rüyaların hakikatinden bahsetti. Birçok kez rüyaları psikolojik olarak değerlendirmiş ben, aslında hiç de öyle olmadığını Mevlana hazretlerinin ve onun yolunda gidenlerin yollarını hep rüya ile çizdiklerini öğrendim. Müthiş bir açılım oldu benim için. Öyle ama ne çare, benim gibi günahkar, benim gibi dünyaperest bir kimse nasıl yaşar kiböyle güzel şeyler? Konduramıyorum mana ehlinin yaşadıkları hayatı kendime. Ben kim manevi rüya gören kim...

Birkaç gün geçti aradan, hala o sohbet aklımda. Ben yıllarca Mert'in hayatını yaşamışım. Yıllarca İrfan hocanın anlattıklarıyla bakmışım dünyaya, yazık, çok yazık... Bu kadar günahattan sonra, Peygamberimin sözlerini inkar ettikten sonra Allah affetmez gibi geliyor ama içimde bir sızı oluştu ya bir kere, katiyen dinmez. Hatta içimden alıp vermeler başladı bile. Bir ara gözümü kapattım, kahverengi bir at hızla ilerliyor, hemen arkasından koştu, hiç durmayacakmış gibi dörtnala gidiyor. Çok terliyorum, nefesim kesiliyor, ama pes etmek istemiyorum. Ben arkasından takip ediyorum, kemiklerimin sızısını hissetmeye başlayınca duruyorum, o da duruyor. Bana doğru dönüyor. Kenara çekilince arkada birisi olduğunu anlıyorum. Yavaşça yaklaşıyorum. Çok güzel birisi, böyle birini hiç görmemişim. Ben hayranlıkla seyrederken bir ses yükseldi: "Ey iman edenler! Alla'a itaat edin. Peygamber'e ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız onu Allah'a ve Resul'e götürün, onların talimatına göre halledin. Bu hem hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir." Gözlerimden yaşlar akmaya başladı. Karşımdaki güzel varlık tebessüm ediyordu. Ben ağladıkça tebessümü genişledi. Sonra sağ elini uzatıp gel der gibi salladı. Oradaki kişi sohbetine gittiğim Mustafa amcaydı. Bir an yaşlardan görmediğimi sandım ama oydu. Mustafa amca yavaşça yanına yaklaşip o ışık saçan varlığın sakallarından öptü. Ben hiç durmadan ağlamaya devam ediyordum. Tekrar aynı ses yükseldi: "Ey iman edenler! Allah'a ve Resulüne itaat edin, işittiğiniz halde O'ndan yüz çevirmeyin." Ağlamam şiddetlendi, kendimi, taşıyamaz oldum. Aniden dizlerimin bağı çözüldü. İki dizimin üstünde sesim çıkmadan ağlamaya devam ettim. Diz kapağıma kadar gözyaşlarım doldu, içimdeki tüm kötülüklerin aktığını hissediyordum. O ses tekrar dile geldi: "Allah ve melekleri, Resul'e salavat getiriyor, iman edenler, siz de salavat getirin." Farkında olmadan üç kere art arda salavat getirdim. "Allahümme salli ala Muhammed ve ala ali Muhammed." O ışık saçan güzel varlık beni sağ elimden tutarak kaldırdı ve bana "Allah'ım seni çok zikreden ve emirlerine uyan kullarından eylesin." dedi. Ardından Mustafa amcanın elini tutup benim elimle birleştirdi. Mustafa amcaya dönerek "Benim sana emanetim olsun." dedi ve tekrar bana döndü: "Sen benim Mustafa Efendi'ye emanetimsin." dedi.

Birden sıçradım, sağ elmacık kemiğimden akan gözyaşı beni kendime getirdi. Tebessüm etmeye başladım. Ben Ayberk. Artık kendi yolumun farkına vardım ve bu yolda yürümek için yapmam gereken tek şey Mustafa Bey'i bulmak...

*Gerçek hayattan esinlenilmiştir.

Ali ASLAN

Ç A Y

SOHBETLERİ — GÖNÜL HURMACIOĞLU

Kalp huşu sahibiyse kalbe bakarız, isterse sözüde kulluk ve aşağılık olmasın! Çünkü gönül cevherdir, söz söylemekse araz. Bu yüzden araz, âriyettir; maksat cevherdir. Manası gizli kapalı, yahut başka olan bu çeşit laflar ne vakte kadar sürecektir? Yanıp yakılmak isterim ben, yanıp yakılmak. O ateşe düş! Canda sevgiden bir ateş tutuşur. Düşünceyi, sözü baştan yakıver! (Mesnevi Şerif beyit 1760) Ey canımızda sevgi oluşturan kardeşimiz, çay ikramımızı kabul eyle de düşünceden, sözden geçip gönülden bahseyle...

-Nedir gönlünü ateşleyen gaye?

-Benim gayem, benim hesabım, benim kitabım yok. Beni isteyen, beni dileyen, yaratan o. Ateş de o, varış da o.

Şimdi benim halim, söze sığmaz. Zaten bu söylediğim de benim ahvalim değil. Aynada bir suret görürsün ya... Fakat o senin suretindir, aynanın değil. Neyzen, ney üfler. Fakat bu nefes ve bu nefesten çıkan ses, neyin midir, neyzenin mi? Bu ses neyin harcı mı neyzenin harcı mı? (Mesnevi Şerif 1790)

-Ey aynı ağacın gölgesinde gölgelenip, muhabbetle çay yudumladığımız gönül, senden çıkan bu sesin yolculuğu nerededir?

Varılacak yer, aldığım nefes, veren o, alan o, kapıda tutan da o. Ben aciz ona muhtaç, kapıda durmakta takatsiz, gir içeri dese de gel şuraya ver dese de, alıp beni sarsa da sarmasa da her yer o...

Ya Ali! Sen allah yolundakini bütün ibadetler içinde Allah'a ulaşmış kişinin gölgesine sığınmayı seç. Herkes bir çeşit ibadete sarıldı, kendisi için bir türlü kurtulma çaresine yapıştı. Sen, akıllı bir kişinin gölgesine kaç ki gizli gizli savaştan düşmandan kurtulasın. (Mesnevi Şerif 2965-69)

-Ey kor ateşte yanan gönül, senin varışın hangi gölgedir?

Ben nerde olursam olayım, ona diktim gözümü. Her yerde onunlayım elhamdülillah.

Ey gönül dostu bunu iyi bil ve inan ki;

"Dervişin işi gönül kanı ile başa çıkar, gönül kanı ile elde edilir."

Bunu iyi bil ve inan ki Allah gönlü yaralı dervişin duasını duyar ve kabul eder,

Ne olduğu bir türlü bilinmeyen o padişahı gönlünde bulunca zenginleştin, azdan çoktan kurtuldun demektir.

Bu aşk yolunda İsmail gibi kurban ol, sen koyun değilsen bir ermişe bağlan! Ona gönül ver!

Sen Tebrizli Şems'in havasında yetiştiği için boş yere şu hamları düşünme, kendi hallerine bırak! (Divan-ı Kebir)

GÖNÜL ISLATAN

Hiç sevmem kaçmayı yağmurdan
Hiç sevmem şemsiyeyle dolaşmayı
Sağanak sağanak yağarken bile
Ellerini cebine sokup
En sevdiği şarkıyı mırıldanarak yürümeli insan
Yavaş yavaş
Etraftaki telaşa tebessüm ederek
Öyle ya kaçırınlar da ıslanıyor benim kadar
Tadını çıkarmak varken yüzüne değen her damlanın
Telaşla, hissetmeden kaçırmamalı o anı
Toprağın kokusunu çekmeli içine
Yağmurun sesini doldurmalı yüreğine
Bir an gelecek duracak bu yağmur
Bu yaşam da duracak
O zaman hissetmeli yaşadığını
Hissetmeli dünyanın her an yeniden yaratıldığını
Zikretmeli yaratıcısı olan Allah'ı
Nefesinde, kanında O'nun adının dolaştığını
Tanımalı, bilmeli, sevmeli
Sevmeli ve sevmeli
Ve daha çok sevmeli

Zeynep SOLİN

TAKIM YILDIZLARI

KAPAYIP GÖZLERİMİ BEKLESEM MİLYARLARCA YIL UZAKTAN IŞIĞINI,
YOKSA İÇİME Mİ BAKSAM?
SENSİZLİĞİME, KİMSESİZLİĞİME...

Güneş, bir burçtan bir burca gidip durduğundan pencereye vuran ziyası da evin etrafında döner dolaşır. Kimin bir yıldızla alâka ve merbuyeti varsa o; kendi yıldızıyla döner, dolaşır, o yıldızın tesiri altındadır. Talihli Zühre ise şevki, çalıp çağırmayı, aşkı diler, onlara adamakıllı meyli vardır. Kan dökücü huylu Mirrih'e mensup ise cenk, bühtan ve düşmanlık arar. Yıldızların ardında yıldızlar vardır ki onlarda ihtirak ve nahis olmaz.¹

Dönem dönem insanlar gökyüzünü merak etmişlerdir. Gökyüzü hep insanların ilgisini çekmiş. Bir kısmı kendince tanrının gökyüzünde olduğunu düşünmüş. Gökyüzü yüceliğin, yüksekliğin, gücün, kuvvetin, kemalatın simgesi haline gelmiş. Öyle olunca gökyüzünü hep insanlar araştırmışlar. Bu arada en yakın gökyüzü misafirlerinden olan ay dünyanın üzerinde değişik tabiat olaylarına etkisi olunca gökyüzü üzerindeki yıldızların gökyüzündeki hal ve hareketlerin gökyüzündeki var oluşun ayrı tecelliyatlarına dünyada ve dünya insanların ,hayvanların, nebavatların üzerinde etkisi olduğunu düşünmüşler .ki bu etki de boş değil genelde etkisi var.

Burçları peygamber (s.a.v) inkar etmemiş, ayeti kerimlerde de inkar edilmemiştir. Hazreti Mevlana'da bu şekilde güneşten bahsederekten Merih'ten yıldızlardan ve aylardan çıkmış. Tabi biz konuya farklı bir penceden bakmaya gayret edeceğiz. Buradaki konunun astronomi ilmiyle alakalı olduğunu düşünmedim.

İbn Abbas rivayet ediyor, Resulullah (s.a.v) Buyurdular "ki kim Allah'ı zikrettiğinin gayrısı için yıldızlar ilminden bir bab iktibas ederse sihirden bir şube iktibas etmiş olur. Müneccim kâhindir. kahin de sihirbazdır. Sihirbaz da kâfirdir."

1.Mesnevi,750.beyit

Bir diğ er rivayette de şöyle söy lenmiştir;

“Kim yıldızlarla ilgili bir ilim iktibas etmiş se sihirden bir ş ube iktibas etmiş olur. Yıldız ilmi arttıkça sihir ilmide artar.”²

“Allaha yemin olsun Allah hiç kimsenin ne yaş amasını ne ölmesini nede rızkını herhangi bir rızka bağ lamıştır. Bunu söyleyenler Allah hakkında yalan dü züyorlar ve kendilerine bahaneler uydurup avunuyorlar.”³

Bu hadisleri ele almaktaki maksat ş u; yıldızlardan bir mana çıkarmak, yıldızlardan bir rızık çıkarmak, yıldızlardan insanın kaderinin üzerinde etkisi varmış veya yıldızların insan üzerinde bir etkisi varmış gibi düş ünenlere cevap olsun diye. Babil’iler zamanında yıldızlarla alakalı o kadar çok ş eylerle uğ raş mış lar. Hatta bunu kuran-ı kerimde de ğ iş ik ayetlerde bulmanız mümkün. Firavunun yanındaki kâhinler münecimler Hz. Musa’nın yıldızını gökyüzüne do ğ ru yükseldiğini ve parladığını söy lerler. Bunu söylediklerinde firavun o gece do ğ an bütün çocukları katleder. Hatta derler ki ölmedi. Hala yıldız duruyor. Bu sefer o sene do ğ an bütün çocukları katleder. Muhiddin İbn-i Arabi Musa faslında derki: “ Hz. Musa’nın kuvveti 70 bin erkek çocu ğ un ruhundandır.” der.

Hz. Mevlana Zühal yıldızından bahseder, diğ er yıldızlardan bahseder. Sanki astronomi ilminin efendisiymiş gibi, gökyüzündeki yıldızların hal ve hareketlerinden bahseder. Aynı ş ekilde Muhiddin İbn-i Arabi hazretlerinde de bunu görmek mümkündür. Ehli sufi gökyüzüne bakmayı sever.

Hz. peygamber (s.a.v) Gece olunca gökyüzünü uzun uzun seyreder, gökyüzüne uzun uzun bakardı. Gündüz olduğ unda ise kafasını gökyüzüne çevirmez kafasını e ğ er gökyüzüne hiç bakmazdı. Hatta hava karacak olur gökyüzünde bulutlar iyice kapkara haline gelirse geçmiş ümmetlere olan helak bize de mi gelecek diye kendi kendine ü zülür hüzünlenirdi ve gökyüzünden geçmiş ümmetlere geldi ğ i gibi bir helakin geleceğini düş ünür, ta ki vahi gelinceye kadar.Senin ümmetin böyle helak olmayacaktır. Hadisi kudsi zuhur edince ondan sonra Hz. peygamber (s.a.v) Böyle bir ş ey olmayacağını söy ler.

Gökyüzünün insanın kaderine insanın üzerinde bir etkisi olmadığı na insanın rızkının üzerinden bir etkisi olmadığı na dair bu hadisleri aldım ki biz gökyüzünden medet umanlardan de ğ iliz ve bu ilimle de çok uğ raş mayız. Sufiler bu tip ş eylerle uğ raş mazlar.

Birinci beyit-Ben güneş i hakikati Muhammediyyeye yordum. Bu âlemd e her ne var ise varlık âleminde nuru Muhammedîye üzerinde gider. Duanız kabul edilecekse nuru Muhammedîye yüzü-suyu hürmetine kabul edilir. O âlemlere rahmet bir peygamberdir ç ünkü. Nuru Muhammedîye ki her an zuhur üzerindedir ve her an ayrı bir tecelliyattadır. Güneş in bir burçtan bir burca gitmesi nuru Muhammediyyenin bir halden bir hale tecelli etmesidir.

“Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.”⁴

Âlem olarak hem zahir hem batıl hem amel hem itikat bakımından bütün insanların örnek alınacak nurani bir kimliktir. Ç ünkü yine Ayeti kerimede “Andolsun Allah’ın resulünden sizin için Allaha ve ahiret gününe kavuşmayı uman Allah’ı çok zikreden kimseler için her yönden uyulması gereken güzel bir örnek vardır.” Bu Allah’ı sevenleri bu soyut kavramı, somut olan hazreti Muhammedî Mustafa’yı sevme ona tabi olma ona itaat etme onun yürüncesinde durmaya bağ lamış. Yani bir kimse Allah’ı seviyorum diyorsa hazreti Muhammedî Mustafa’ya itaat edecek. Onun sünneti resulullahına tabi olacak. Ç ünkü her an onun üzerinde cenabı hakkın bütün esma, fiil ve sıfatları kemal noktasında onun üzerinde tecelli etmektedir.⁵

2. Ebu Davud

3. Rezin

4. Enbya-107 Ayet

5. Saatç i Ali Efendi Kona ğ ı Mesnevi Okumaları 02.01.2018

Saatçi ali efendi sohbetinde bahsi geçen beyit ve şerhi sadece sohbetin başlangıcını içerir. Bu noktada deryadan bir damla nasiplene bilirsek ne mutlu bize. Meselenin ilmi kısmına geçer isek. Takım yıldızları, yıldızlar her daim geceleri gökyüzümüzü süsleyen üstadın değişiyile misafirlerimizdir. Hepsi kendi içinde ayrı ayrı bir dönüşüm, yenilenme ve oluşum halindedir. Bir yandan tozlarından yeniden doğan bebek yıldızlar, bir yandan yaşlanmış patlamaya hazır yıldızlar, bir yandan yerinde duramayan ve ergenliğinin tadını çıkaran değişken yıldızlar...

Takım yıldızları gideceğimiz yer hakkında yön mesafe ve gideceğimiz yer hakkında bir önsesi sunarlar. Yeryüzünde bir şeyin yerini söylemek istediğimizde onun enlem ve boylam olarak koordinatlarını veririz. Yeryüzünde enlem kuzey ve güney kutbu arasındaki mesafenin, boylam ise doğu ve batı arasındaki mesafenin ölçümüdür.

Benzer bir şekilde gökyüzünde de koordinat sistemi vardır. Ama bu koordinatlara enlem ve boylam değil eğilim ve yükselim adı veririz. Onlar yeryüzünün enlem ve boylam sisteminin gökyüzüne uyarlanmış şeklidir. Tam anlamıyla (yön) belirlediğini söyleyemeyiz ama insanların denizde doğru bir şekilde ilerleye bilmelerini sağlamak için bir sıra oluştururlar. Mesafe ölçen denen aletle kuzey yıldızından yardım alıyorlardı.

Denizciler yön bulmada fener kullanırlar ve bu fenerlerin çoğunun ışıldama süreleri birbirlerinden farklıdır. Onlar için bu konum belirlemede önemlidir. Aynı şekilde gökyüzünde de kozmik fenerler vardır. Bunlardan birincisi CEPHEUS 'dur. Diğer adı kral takım yıldızdır. İçinde 57 yıldız barındırır. Değişen yıldızlar zamanı bir metronom gibi tutarlar. Ne kadar büyük ve parlaksa titreşimi o kadar yavaş olur. Değişim süreçlerini gözlemleyerek değişken yıldızların uzaklıkları ölçülebilir.

ORİON takımyıldızı Latince'de avcı anlamına gelir.

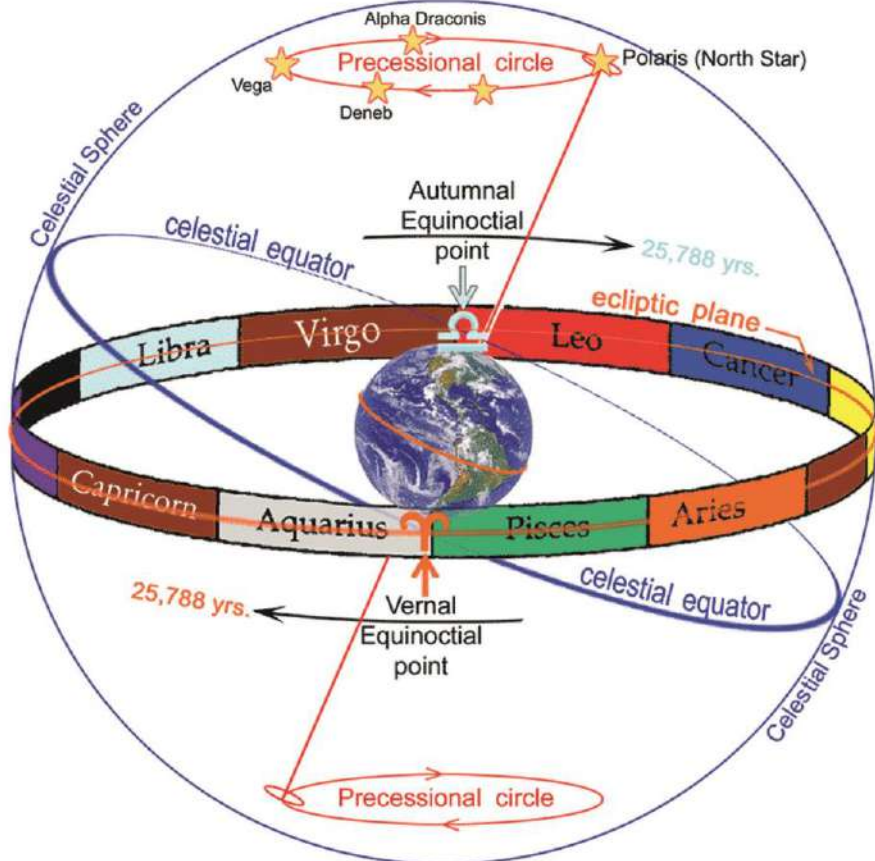
77 görünür yıldızla sahiptir. ALNİTAK/ALNILAM/MINTAKA Orion kuşağının üç yıldızdır. Orion'u gördüğümde ölüm ve yaşam yıldızlarını da görürüm. Kuşağın hemen altında Orion toz bulutu denilen bir duman bulunur. Burası bebek yıldızlar için bir çoğalma yeridir. Orion ayrıca bir çift değerlik gökyüzü taşına da sahiptir. Üst sağ tarafında kırmızı dev Betelgeuse, sağ alt tarafında süper mavi Rigel'i görürüz. Kırmızı dev güneşten soğuktur ve patladığında gündüz vaktinde dahi ışıklarını görebiliriz. Kim bilir! Belki patladı da ışığı daha bize ulaşmadı

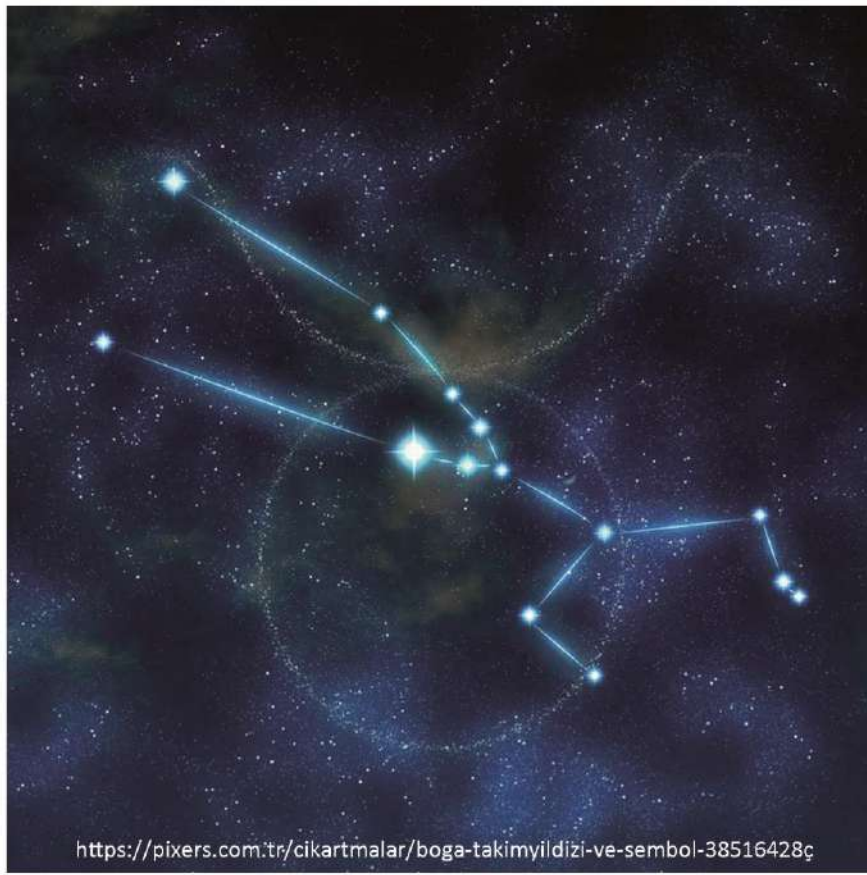

Eski mısırlılar ekim ve hasat zamanlarını belirlemek için gökyüzüne danışırlardı. Onunla da kalmayıp mimaride de yine takım yıldızları büyük öneme sahiptirler. Mısır bilimciler arasında, eski mısırlıların çok az yanlış ayarlamayla piramitleri inşa etmeleri tartışma konusu olmuştur. Görünüşe bakılırsa üç piramit üç Orion takım yıldızına göre ayarlanmıştır. Bazı bilim adamları bu piramitlerin astronomik bir planlama ile yapıldığını düşünüyor. Ancak eski mısırlılar Orion'u bir avcı olarak görmemişler ona yeniden doğum tanrısı olan Ossirisin adını vermişlerdir. Bazılarına göre piramitlerdeki hava boşlukları özellikle firavunların ruhlarının cennete gitmeleri için tasarlanmıştır. Güneydeki hava boşluğu doğruca Orion'u gösterirken kuzeydeki hava boşluğu M.Ö 2000-3000 yılındaki kutup yıldızına işaret eder. Bu kutup yıldızının adı ALFA'dır. Ve ejderha takım yıldızı içinde yer alır.

Dünya güneşin yörüngesinde olduğu için ileri geri sallanır. Buna yalpalama denir. Dünya güneşin etrafında dönerken de aynı yörüngeyi takip eder. Ama yerçekimi boşlukları yalpalamaya neden olur. Ve Dünya sallanmaya başlar. Dünya sallandıkça eksenini daire çizer. Tam bir daireyi tamamlaması 26 bin yıl sürmektedir. Bu hareket dünyanın yıldızları görüş açılarını değiştirir. Örneğin şuan kuzey yıldızı olarak görülen polaris 14 bin yıl içinde daha parlak olan vega'ya kayacak daha sonra 26 bin yıla gelindiğinde kuzey yıldızı tekrar polaris olacaktır.

Yıldızların büyüklükleri yoğunlukları ve parlaklıkları farklılık gösterir. Birçok yıldız gibi sürekli parıldamak yerine değişken yıldızlar hipnoz edici şekilde parlaklıklarını sürekli azaltıp çoğaltırlar. Değişken yıldızların atmosferi zamanla genişler ve daralır bu da yıldızın daha parlak ya da daha sönük görünmesine neden olur. Bu bazen saatler bazen günler sürebilir.

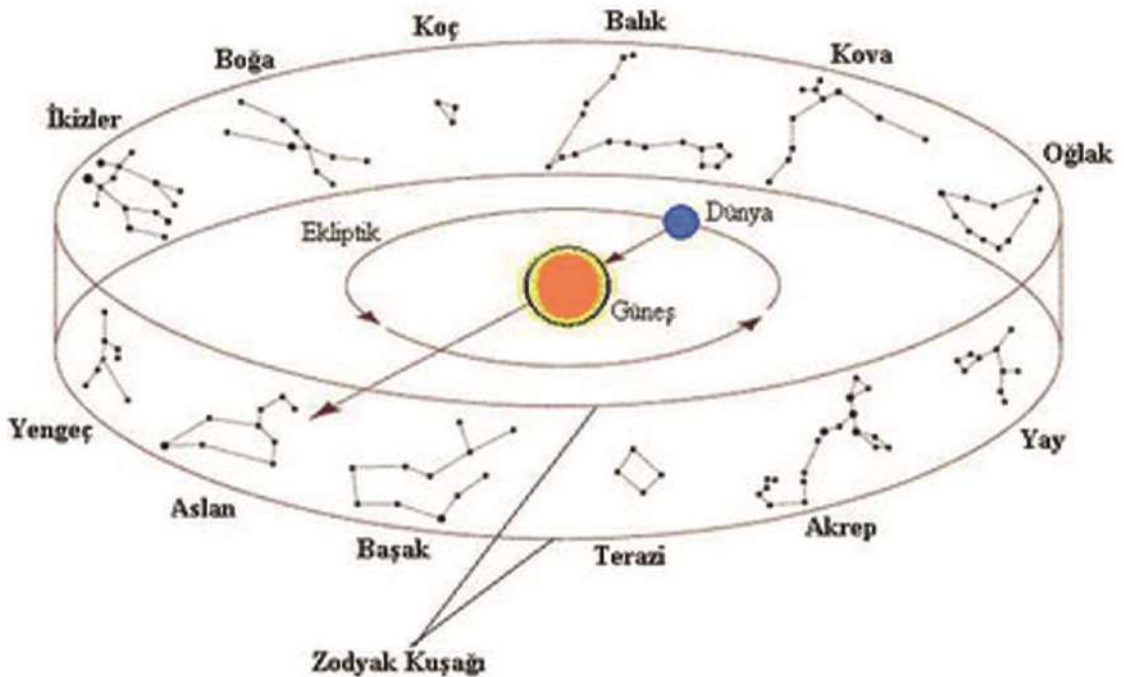

<https://pixers.com.tr/cikartmalar/boga-takimiyildizi-ve-sembol-38516428ç>

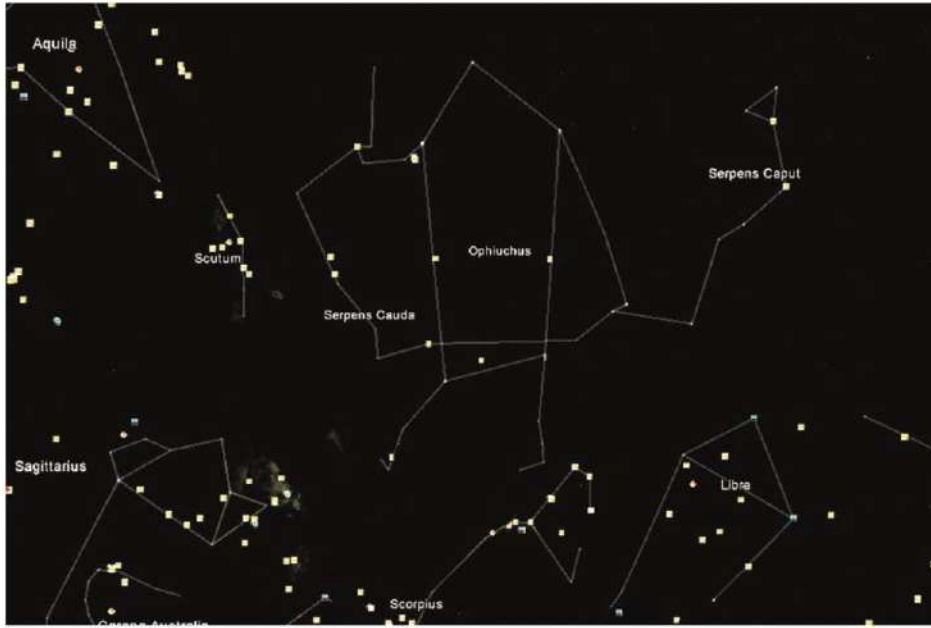
Boğa takım yıldızı adı verilen değişken yıldızlarda oluşan özel bir sınıf genç ve değişken olduğu için titremeye başlar. İnatçı ergenler gibi boğa takımıyıldızı da tutarsız patlamalar yaşar. Bu süreçte yerçekimiyle mücadele ederler. Nükleer kuvvetler onu dışarıya iter. Yerçekimi ise geri çeker bu durumda her değerli konumu kaçırmaya başlar bir sarkaç gibi ileri geri sallanmaya başlar. Boğa takımıyıldızları yaşlandıkça dengeye kavuşacak ve sabit yıldızlar haline geleceklerdir.

Güneş etrafında dönen dünyanın elips şeklinde çizdiği yörüngeden geçtiği kabul edilen yatay düzleme eliptik düzlem diyoruz. Eliptiğin 8 derece aşağısı ve 8 derece yukarısında yer alan bölgeye burçlar kuşağı diyoruz. Bu kuşağa düşen her takımıyıldızına burçlar kuşağı takım yıldızı adı verilmektedir. Belli bir zamanda güneş, burçlar kuşağı takımıyıldızındadır. Güneş dünya ile belli bir takım yıldızı arasında yer alır. Yörüngemiz olduğu için güneş gökyüzünde sabitlenmiş burçlar takım yıldızları arasından geçiyormuş gibi görünür. Gece boyunca gökyüzünün diğer tarafı güneş tarafından aydınlatılır. Astrologlar 12 burç takım yıldızının her birini güneşin geçtiği aylara bağlarlar yani haziranda güneş yengeç burcundadır. Temmuzda aslana kayar.

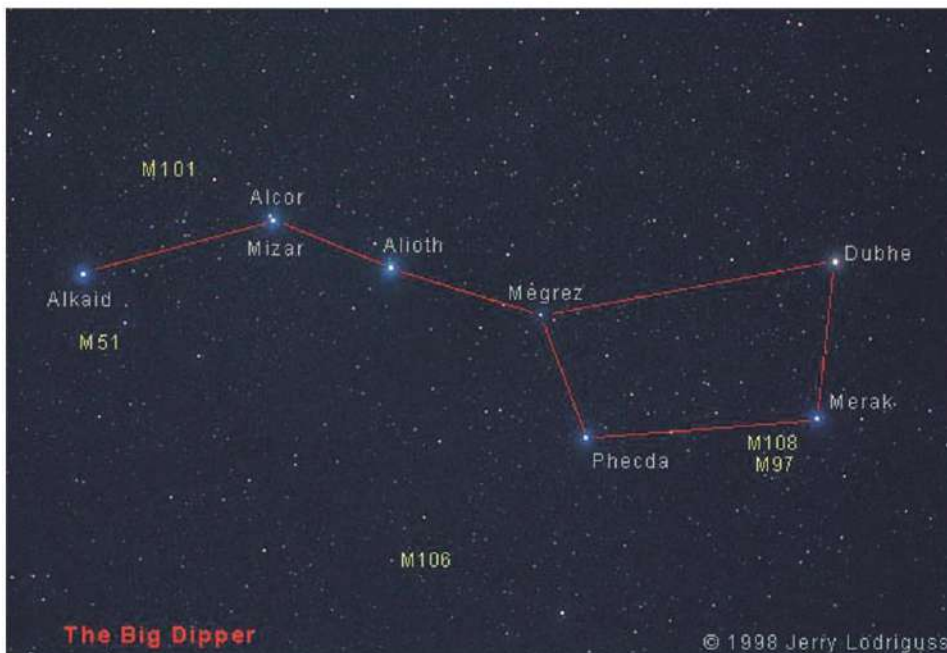

Yalnız her bir takım yıldızı farklı büyüklüktedir. Bazıları büyük bazıları küçüktür. Güneşin en küçük takım yıldızı akrebi geçmesi 7 gün, en büyük takım yıldızı başağı geçmesi 44 gün sürer. Bu durumda eşit derecede şekillenmiş 12 burç takım yıldızıyla yılı 12 eşit parçaya bölemezsiniz. Birçok insan kendi burcuna yani güneş işaretine çok fazla önem verir. Ama aslına bakarsanız dünya sallandığı için görmüş olduğunuz takım yıldızı 2 bin yıl önce görülen takım yıldızından çok farklıdır. Yani biri size akrep burcunda olduğunuz için rekabetçi olduğunuzu söylerse ben aslında akrep burcunda değilim diyebilirsiniz.

13 burç takım yıldızı vardır. Bu takım yıldızı Yunancada yılan anlamına gelen OPHIUCHUS dur. 55 görünen yıldız sahiptir ve gökyüzünün en hızlı hareket eden "barnard's star" ev sahipliği yapar. Akrep ve yay burçları arasında yer alan yılan takım yıldızı etrafındaki takım yıldızlarının büyümesini önler. Neden burçlar kuşağında kullanılmadığı konusunda bir fikir öne sürülemedi.

Toplamda resmi 88 takım yıldızı gökyüzünü kaplar. Ama bu yıldızlara arasında küçük ayı ve büyük ayı gibi belli şekillere sahip küçük yıldız koleksiyonları da var. Büyük ayı, büyük ayı takım yıldızının en büyük olanıdır. URSA MAJOR (büyük ayı yıldızı) büyük ayı takım yıldızı 71 görünen yıldız sahiptir.

Kuğu takım yıldızında ise "CYGNUS" 79 görünen yıldızla sahip "deneb" adı verilen bir yıldız kuğunun kuyruk kısmını şekillendiren bir termonükleer bir santraldir. Güneşin çapından 200 kat daha büyük güneşten 250 bin kat daha parlak olan deneb beyaz süper yıldız örneklerinden en büyüklerinden biridir. Bu yıldız gelişiminin çok sıra dışı bir evresindedir. Ona benzeyen birkaç yıldız daha var ve bu kadar parlak bir alanda yaşamak için çok da fazla bir zaman harcamazlar. Beyaz dev yıldızların sayısı çok azdır. Çünkü bu yıldızdan mavi süper dev yıldız dönüşürler ve bu süreç sadece birkaç milyon yıl sürer. Bu bize uzun bir süre gibi gelebilir fakat bir yıldız için yaşam süresinin yalnızca %1 'i demektir. Kuğu takım yıldızı kuğu döngüsü denilen bir süpernova kalıntısına ev sahipliği yapar.

Gökyüzü devamlı bir değişim içinde, bir yandan bazı yıldızlar doğarken bir yandan bazı yıldızlar kayboluyor. Her süpernova patlamalarından sonra tuhaf yıldızlar veya toz bulutları ortak bir şeye sahip oluyor. Onlar içinde bulunan takım yıldızları tarafından tanımlanırlar.

Takım yıldızları gökyüzünü düzenler ve onu neredeyse anlaşılır kılar yıldızların bize olan uzaklıkları onların gücünü anlamamızı engelliyor. Takım yıldızlarının düz görülmesi sadece bir göz yanılsamasıdır.

Takım yıldızlarındaki yıldızlar sabit hareketlere sahiptirler her yıldız sadece galaksinin etrafında dönmez ayrıca yerçekimi sayesinde komşularını iter ve çeker de, bir yıldızın en yüksek hızı saniyede 270 km dir. İnsan yapımı hiçbir nesne o hızla hareket edemez. Bazı yıldızların hızları 20 le 35 km arasında değişir. Ve bu hız en hızlı uzay araçlarının hızlarıyla karşılaştırılabilir. Bu elbette ateşlenen mermiden çok daha hızlıdır. Yıldızlar her zaman hareket halindedir ve bize olan uzaklıkları onların gerçek hızlarını maskeler. Bu tıpkı hızla giden bir otomobilin camından bakmaya benzer. Otoyola yakın olan direkler, çitler, ağaçlar öyle hızla geçer ki manzara arkanızda kalıyor gibi olur. Bize göre binlerce yıl geçse de yıldızlar hiç hareket etmiyor gibi görünür.

DUA & TERAPİ

Bugünün dünya şartlarının da etkisiyle pek çok insan, benlik savaşı içerisinde. Ve bu savaşta insanlık adına pek çok kayıp verilmekte... Beden ve maddiyatı yaşamının merkezine alan her birey, ruhi sağlığını kaybetmektedir.

Terapi için gelen pek çok danışanın güven bağı kurduktan sonra en mahrem bilgilerini paylaşmaya yöneldiklerini görüyorum. Fakat kabul etmemiz gereken bir gerçek var ki o da bilinçaltımız karşımızdakinin de bir insan olduğunu ve yardım gücünün sınırları olduğunu düşünmekten kendini alıkoyamaz. Yani bir insandan istenecek yardım, onun gücü dahilinde bir şey olmalıdır. Gücünün yetmediği bir şey ondan istenemez. O halde sınırsız güç ve kudrete sahip olan Allah'a yönelmek ve yalnızca ondan istemek insanlığın kaçınılmaz bir gereğidir. Allah ile kul arasındaki bu ilişkiye ise „dua“ denir.

Dua sözlükte, küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya, aciz olandan güçlü olana doğru meydana gelen bir istek ve niyazda bulunmadır. Fatiha Suresi'nde: "Sadece sana ibadet eder ve sadece senden yardım dileriz." (el-Fatiha: 1/4) buyurulduğu gibi dua sadece Allah'a yapılmalıdır. Allah da kulunun dua etmesini ister. "Beni çağırın, bana dua ederek benden isteyin, duanıza icabet edeyim." (Mü'min: 40/60) Dua eden insan bencilliğini, hırsını, hatalarını, gururunu kendisini olduğu gibi gören ve kendisine hile ve kur-nazlık yapmak mümkün olmayan Allah'a söyleyerek, derin benliğin gizli kalmış bölümlerinin ortaya çıkmasına imkan verir. Duanın has-talıkları tedavi edici gücü ve özelliği öteden beri bilinmektedir. Dua sıkıntıyı tedavi ederek kişide bir ra-hatlama meydana getirdiği gibi ahlâk ve karakter üzerinde de olum-lu etkiler sağlamaktadır.

Dua evrensel bir olaydır; her kültür ve medeniyette duanın varlığına rastlamak mümkündür. Hatta, dine ilgisiz ya da inançsız olduğunu söyleyen insanların bile karşılaştıkları bir dehşet anında adeta bir refleksle Allah'a yalvardıklarını görebiliriz.

Her dua ve istek kişiye özeldir. O ruhun gizli bir kaynağıdır. Bilinçaltının sakladığını Allah'a itiraf ederken "Ya Rabbi sen beni benden iyi bilersin!" diyen sessiz bir çığlıktır dua. Öyleyse kendini psikolojik olarak çökmüş ve yorgun hisseden kişiye güzel bir boy abdesti aldıktan sonra evinin en sakin köşesine geçip duasının kabul olunacağından şüphe etmeden Rabbine yönelmesini ve ona içini dökmesini tavsiye etmek en güzel tedavidir. Dua, insanı rahatlatır. İşin neticesini Allah'a havale eden ve O'ndan af dileyen insan, gönül huzuruna ve rahatlığına kavuşur. Allah, "Duânız olmasaydı, Rabbinizin yanında ne kıymetiniz olurdu?" (25/Furkan, 72) buyurmaktadır.

O halde Allah katında kıymet arayan insan dua edip hayatının her noktasında ruhuna gıdasını vermekle huzura kavuşmayı bir yol edinmelidir.

SANAT TARİHİ TERMINOLOJİSİ

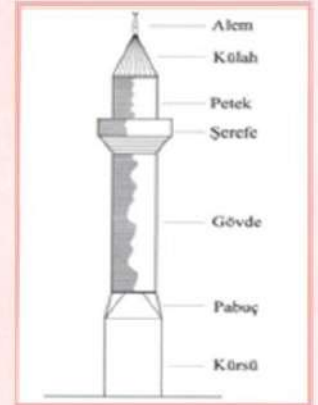
CAMİNİN BÖLÜMLERİ

Cami: İslami ibadet yapısı. Mescitten farkı, bir minbere sahip olması ve içinde hutbe okunmasıdır. İlk caminin Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v)'in Medine'deki evi olduğu ve bu yapının ilerdeki cami planlarının prototipi olduğu öne sürülmüştür. Söz konusu yapının bir kible duvarı boyunca dizilmiş ahşap direklerin taşıdığı basit bir örtü sistemi vardı. Mihrap, minber, minare gibi öğelerin 8. yy'da tamamlanmasından sonra caminin gelişim çizgisi ülkeler ve toplumlara göre değişen ve oldukça büyük farklılıklar gösteren sürekli bir arayış çabası olarak tanımlanabilir. Daha 12. yy'da İran cami planlaması dört eyvanlı avlu şemasını geliştirirken Kuzeybatı Afrika ve Endülüs Emevi sanatı bir standart şemaya ulaşmıştı bile. Bu şema mihrap doğrultusunda bir nefle vurgulanmış, çok sütunlu bir hol, bir hipostil salonundan ibarettir. Buna karşılık, Türkiye'de caminin gelişimi neredeyse 19.yy'ın sonuna dek süren bir evrim çizgisidir.

Anadolu çok ayaklı şemadan başlayarak Klasik Osmanlı Dönemi'nin sonuna dek, özellikle strüktürün geliştirilmesi sorunuyla ilgilenmiştir. Bu ilgi nedeniyle ki sonuçta Edirne Selimi'de en yetkin örneğini veren merkezi kubbeli yapı geleneği, Türkiye'de dünya mimarlığı açısından büyük önem taşıyan bir evrim süreci yaşamıştır.

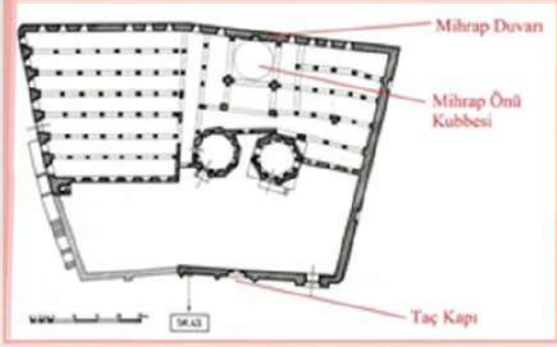
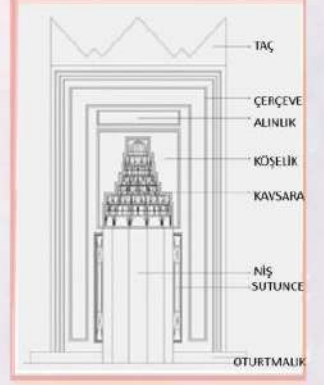
Minare: Caminin ezan okunma işlevi için yapılmış kulemsi bölümü. İlk minareler Abbasi döneminde (9.yy) çıkmıştır. Kökeni tartışmalıdır. Bazı araştırmacılar Roma deniz fener, bazıları Orta Asya gözetleme kulelerini köken olarak öne sürseler de kule gibi evrensel bir biçimin herhangi bir köken arayışını anlamsız kıldığı söylenebilir. Mimari açıdan ülke ve üsluplara göre farklı anlatımlar kazanmıştır. Osmanlı ve Hint-İslam mimarlıklarında vazgeçilmez bir simge olmasına karşılık, Arap ülkelerinde ancak yeni yeni ağırlık kazanmaktadır.

Minber: Camide üzerinde hutbe okunan merdiven biçiminde litürjik öge. Emeviler döneminde ortaya çıkmıştır. Mihrabın ağzında yer alır. Mermer, taş, ahşap, çini gibi malzemelerden yapılır.

Mihrab: Bir tapınma mekanında litürjik yönelme doğrultusuna işaret eden küçük girintili niş. Özellikle, caminin bu anlamdaki bölümü anlamına gelir. Camide mihrab Emeviler döneminde 9.yy'ın ortalarında belirmiştir.

Mihrab Önü Kubbesi: Bazı çok ayaklı camilerde mihrabın hemen önündeki bölümün üstünü örten ve genel olarak, tasarımsal açıdan bu kesimi vurgulayan kubbe.¹

Eyvan: Selçuklu ve Osmanlı mimarisinde cami ve medreselerde sıkça kullanılan eyvan, yapılarda avluya bakan tarafı açık; üç tarafı kapalı, üstü tonozla örtülü yerden yüksekçe zeminli oylumlardır. Eyvan İran mimarisinde daha çok camilerde görülürken Anadolu'da genellikle medrese mimarisinde tercih edilmiştir. Eyvan eski evlerde özellikle Güneydoğu Anadolu evlerinde de uygulanmıştır.

Revak: Caminin bölümleri arasında yer alan revak, bir yapının önünde yer alan uzun kenarlarının her biriyle yapıya bitişik ve sütunların taşıdığı bir kemer dizisiyle dışa açılan üstü kubbe veya tonozla örtülü mekandır. Revakların genellikle ön yüzü kemerli ve açık, arkası duvarlı, üstü tonoz kubbe ya da düz tavanla örtülü olur.²

Son Cemaat Yeri: Osmanlı camilerinde sahin denilen asıl namaz kılma bölümüne avlunan giren kapının iki yanında kalıp avluya bakan revak-altı mekanı. Zemini avlu döşemesinden en az yarım metre kadar yükseltilir. Ayrı bir mihrabı vardır.

Hünkar Mahfili: Osmanlı camilerinde padişahın içinde namaz kılması için ayrılmış, çevresi parmaklıklı bölüm.³

Kadınlar Mahfili: Osmanlı camilerinden itibaren görülen kadınlar mahfili, kadınların namaz kılması için tasarlanan bölümdür.

Müezzin Mahfili: Müezzin mahfili, Osmanlı camilerinde müezzinler için ayrılmış yüksek seki kısa sütunlar üzerine inşa edilmiş küçük platformlardır.

Avlu: Avlu bir yapının ya da yapı grubunun ortasında kalan çevresi kapalı üstü açık olarak tasarlanan bölümdür. Avlu en az üç yönden duvarla çevrilidir. Avlu binanın bulunduğu yerin ismini alır. Eğer binanın ortasında ise buna iç avlu denir.

Hazire: Cami, tekke ya da türbe bahçesinde duvarla ya da parmaklıkla çevrilmiş mezarlıktır. Hazireler, camiyi yaptıran kişi ailesi ya da devlet erkanından kişiler için ayrılmıştır.

Ayşe DERYA

(1) (3)SÖZEN Metin,TANYELİ Metin,Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2014.

(2) (4) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

FOTOĞRAFLAR

(1) <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44434/edirne-selimiye-camii-ve-kulliyesi-edirne.html>

(2) <http://kandemirlerminarecilik.net/Detay/56/120/minare-/>

(3) https://www.google.com.tr/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiL10qVgO_YAhXB6CwKHV9hDHEQjhwIBQ&url=http%3A%2F%2Fmimaridusunceler.blogspot.com%2F2015%2F01%2Fmihraplar-tanyalm.html&psig=AOvVaw29cFNaTQc5DumW4D2Q2ZU7&ust=1516828369764926

(4) <http://www.osmanlialem.com/Nedir/minber-nedir>

(5) <http://www.technicos.org/haber.aspx?haberid=11514&>

(6) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

(7) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

(8) <https://www.flickr.com/photos/sinandogan/3971749315>

(9) <https://www.panoramio.com/m/photo/66449211>

(10) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

(11) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

(12) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

(13) <https://okuryazarim.com/caminin-bolumleri/>

PARANEOPLASTİK SENDROMLAR

“Biz, Kur’ân’dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, mü’minler için şifâ ve rahmettir...” (el-İsrâ, 82)

Latince para yanında neoplastik kanser demektir. Paraneoplastik sendromlar kanserin habercisi, belirtisi veya taklitçisi olabilir. Muhtemel bir kanserden yıllar önce ortaya çıkarak bir nevi kanserin erken yakalanmasını sağlayan bir şans olabilir. Sağlıklı bir insanda ortaya çıktıklarında yakın takip gereken bir durumdur. Bu tip sendromlara birkaç örnek gerekirse Lambert-Eaton miyastenik sendromlar, dermatomyozit, hiperparatiroidi, uygunsuz ADH sendromu...

Lambert-Eaton kansere bağlı görülen en sık nörolojik hastalıktır. Genellikle 40 yaş üstünde ortaya çıkar ve vakaların %50 sinde küçük hücreli(en ölümcül tipi) akciğer kanseri vardır. Günlük işleri yaparken çabuk yorulma, kapağında düşüklük gibi klinik belirtiler zaman geçtikçe ilerler. Hastalık yavaş ilerlediğinden hastanın tanı alması ile başlangıç arasında uzun zaman olabilir.

Dermatomyozit vücudun her iki yarımında aynı bölgede kas güçsüzlüğü, kas enzimi kreatin kinaz(CK) artışı, elektromyografi ve kas biyopside hastalığa ait tipik bulguların yanında ciltte pul pul soyulma ve kaşıntılı alanlar, göz kapaklarının etrafının morarması gibi cilt bulgularıyla karakterizedir. Hastalık genellikle 7-15 yaş veya 30-50 yaşta görülür. Geç yaşta görülen tipi mutlaka kanser için araştırılmalıdır. Hasta erkekse sindirim sistemi ve akciğer kanseri, kadın ise yumurtalık kanseri çıkması olasıdır.

Hiperparatiroidi parathormon denen kemik ve kandaki kalsiyum miktarını düzenleyen hormonun fazla salınması sonucunda kanda kalsiyum miktarının yüksek olması ile karakterize bir hastalıktır. Hormonal kanser belirteci sendromların başında gelmektedir. Bazı hastalarda yakın hafıza kaybı, hipertansiyon, böbrek taşı gibi belirtiler de vermektedir. En sık sebebi akciğerin kanseridir ayrıca kalsiyum yüksekliği kadın hastalarda meme kanseri ile de birliktelik gösterebilmektedir. Uygunsuz ADH sendromu; akciğer kanseri, lenfomaya eşlik eder. Beyinden salgılanan ADH(vazopressin) hormonu böbreklerden suyun atılmasını engelleyerek suyun vücutta tutulmasını sağlayan bir durumdur ki altından %75 küçük hücreli akciğer kanseri çıkar.

Bunlar gibi pekçok kanser habercisi sendrom bulunmaktadır. Paraneoplastik sendromlar doğrudan kanserin kendisine bağlı olmamakla birlikte kanserli hücrelerin salgıladığı değişik faktörlere bağlı olarak ortaya çıkan rahatsızlıklardır. Bunların tedavisi altında yatan kanserin tedavisi ile mümkün olmaktadır.

**"İnsanların çoğunun kıymetini bilemediği iki nimet vardır: Vücut sağlığı ve boş vakit."
(Tirmizi, C.2. H.no:2304)**

ÇOCUKLARDA YALAN SÖYLEME DAVRANIŞI

Çocuklarımız anne rahmine düştüğü andan itibaren bizim onların üzerindeki etkimiz ve sorumluluğumuz başlar. Onların gelişiminde ve büyümesinde sorumlu olduğumuz bu süreçle alakalı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmaktadır: “Çocuklarınıza gereken ikramı yapın ve terbiyelerini güzel yapın.”¹ Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de buyurduğu gibi çocuklarımıza güzel bir terbiye verebilmek ve yine onun ahlakıyla ahlaklanmalarına vesile olabilmek için elimizden geldiğince dikkatli olmamız gerekir.

Yalan, kelime manasıyla “gerçeğe uymayan söz”² anlamına gelmektedir. Yalan hakkında Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: “Üç yer hariç yalanın her çeşidi ademoğluna haramdır: Bu üç yere gelince:

- 1) Erkeğin, rızasını sağlamak için hanımına yalanı,
- 2) Harpte söylenecek yalan. Çünkü harp bir hileden ibarettir.
- 3) İki Müslümanın arasında sulhu sağlamak kasdiyle söylenen yalan.”³

Dolayısıyla yalan söylemek bu üç yer haricinde haram görüldüğünden dolayı çocuklarımızı da yetiştirirken bu hususlara önce bir örnek olarak kendimiz dikkat etmemiz aynı zamanda da onları eğitirken dikkatli davranmamız gerekir. Ancak çocukların zihinsel ve ahlaki gelişimlerinin zamanla oluştuğu düşünülürse çocuğumuzun gelişim dönemine göre hareket etmeyi unutmamamız gerekir.

Ebeveynler bazen çocuklarının gerçeğe sadık kalmasını erken bir dönemde isterler. Fakat örneğin 3 yaş çocuğunun inanılması güç hikayeler uydurması oldukça doğaldır. Çocuk hayal gücü geniş ve zihinsel becerileri kuvvetli olduğu ölçüde bu konuda başarılı olur. 7 yaşına kadar çocukların söyledikleri yalan söylemesi konusunda endişe etmeye gerek yoktur. Bu dönemde çocukların muhakeme yetenekleri gelişme aşamasında olduğu için (henüz gerçeği iyi değerlendiremediklerinden) ve ebeveynlerin dikkatini çekmek amacıyla gerçeğe uygun olmayan şeyler söyleyebilirler. Bu durumlarda onu eleştirmeden olması gerekeni söylemek yeterlidir. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem de bu konuda buyurduğu gibi "Mü`min ne ta`n edici, ne lanet edici, ne kaba ve çirkin sözlü, ne de hayasızdır." ⁴ Çocuğa " Yalancı! Sen yalancı bir çocuksun, sana inanmıyorum." gibi söylemlerde bulunarak çocuğu eleştirip etiketlemek onun sizinle olan güven bağına ve psikolojik gelişimine olumsuz etki eder. 7 yaş sonrasında karşılaştığımızda da çocuğun hangi konularda yalan söylediğini iyi analiz etmemiz gerekir.

Çocuklar neden yalan söylerler?

Çocuklar daha çok ebeveynlerin kızma ihtimalinin olduğu veya onlardan korktuğu durumlarda yalan söylerler. Çocuk diğer çocukları ya da yetişkinleri gözlemleyerek taklit edip yalan söylemeyi öğrenebilir. Özellikle de ebeveynler birbirine ya da çocuğa yalan söylüyorsa çocuğun yalan söyleme olasılığı artar. Çocuklar bazen özlem duydukları, gerçek olmasını istedikleri şeyler için de yalan söyleyebilirler. Sık sık ceza veren ebeveynlerin çocuklarının yalan yoluyla istediklerini elde ettikleri ve bu yüzden de yalanı artık bir alışkanlık haline getirdiği görülmektedir. Bu ailelerde yalan hatalı davranışın çocuğa baskıyla kabul ettirilmek istenmesine bir tepki olarak ortaya çıkabilir. Bazı çocuklar da ebeveynlerine karşı aşırı bağımlılık sonucu anne babayı üzme ve sevgilerini kaybetme korkusuyla yalan söylerler.

Sonuç olarak tüm bu sebeplere daha birçok şey eklenebilir. Burada öncelikle değerlendirmemiz gereken şey çocuğun yaşıdır. Eğer çocuk 7 yaş öncesi dönemdeyse gerçeği söylememe davranışı yalan olarak nitelendirilmez. 7 yaş sonrasında ise çocuğun ne zaman yalan söylediği, hangi ortamlarda daha çok söylediği, hangi sıklıkla ve hangi konularda yalan söylediği tespit edilmelidir. Ardından çocukla bu durum etiketlemeden ve eleştirmeden konuşulmalı, her ne olursa olsun onun yanında olduğumuz çocuğa hissettirilmelidir. Bu durum çok sık görülmeye ve çocuğun hayatını ciddi düzeyde etkilemeye başladığında ise gerekli yerlerden destek alınmalıdır.

Ayşe Yeşil

1,3 İbrahim CANAN, Kütüb-i Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, Ankara: Akçağ Yayınevi, 1992.

2 http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a6917bb25bd c2.88422995 (e.t. 24/01/2018).

4 Hanefi AKIN, El-Edeb'ül Müfred Hadislerle Müslümanın Edep ve Ahlakı, İstanbul: Çelik Yayınevi, 2014.

MUTFAK AŞKI

KABAKLI MISIR EKMEĞİ

MALZEMELER

- 2 dilim ince rendelenmiş balkabağı
- 3 yumurta
- 1 bardak süt
- 1 bardak yoğurt
- 1 bardak sıvı yağ
- Yarım çay kaşığı karbonat
- 1 paket kabartma tozu
- 3 bardak mısır unu
- 1 bardak un
- 3 çay kaşığı tuz

YAPILIŞI

Yumurtalar tuz ile çırpılır, üzerine süt ve yağ eklenir, karbonat yoğurda karıştırılıp köpürtülür ve karışıma eklenir. Kabaklar rendenin ince kısmında rendeleyip suyu sıkılıp 5-6 dakika az yağda suyu çekilene kadar sotelenir ve soğukduktan sonra un ve mısır unu eklenir. 1 paket kabartma tozu konulur. Orta boy tepsi yağlanıp hazırlanan karışım dökülür. 180°C fırında kızarana kadar pişer. Afiyet olsun.

Hafsa SANCAK

MUTFAK AŞKI

HAVUÇLU PİRİNÇ TOPLARI

MALZEMELER:

1 su bardağı pirinç
1 adet havuç
1 adet yumurta
1 su bardağı un
250 gr dil peyniri
Karabiber
Kekik
Tuz

HAZIRLANIŞI:

Pirinçleri yıkayıp bir tencereye koyuyoruz. Üzerini geçecek kadar su ekleyip tuzunu atıp pirinçler yumuşayana kadar kaynatıyoruz, suyu kalmışsa süzuyoruz. Havucu rendeliyoruz. Pirinçlerin içine baharatları ve havucu ekliyoruz. Buzdolabında katılaşına kadar, yaklaşık bir saat bekletiyoruz. Peynirleri küçük küçük doğruyoruz. Pirinç harcından ceviz büyüklüğünde parçalar koparıp içine peynir koyarak yuvarlıyoruz ve topları önce çırpılmış yumurtaya sonra da galeta ununa bulayarak kızgın yağda kızartıyoruz. Sıcak servis edelim. Afiyet olsun.

Asiye Toker

KUŞ YUVASI YAPIYORUZ

MALZEMELER

Karton Tabak
Eva
Renkli Keçeli Kalem
Makas
Yapıştırıcı
Kurşun Kalem
Kahverengi Grafon Kağıdı ya da yün ip
Zımba

YAPILIŞI

Öncelikle Kalıplarımızı Kesip Hazırlıyoruz.

Daha Sonra Kalıplarımızı Seçtiğimiz Renkteki Evalara Uygulayıp Kesiyoruz.

Keçeli Kalemlerimizi Kullanarak Yaprak Ve Kuşlarımızın Detaylarını Belirginleştiriyoruz.

Şimdi Sıra Parçaları Birleştirmede...

Parçalarımızı Karton Tabağımızın Üzerine Yapıştırıyoruz. İlk Önce Dalları Yapıştıralım.

Sonra Yaprakları Ve Bulutları Yapıştıralım.

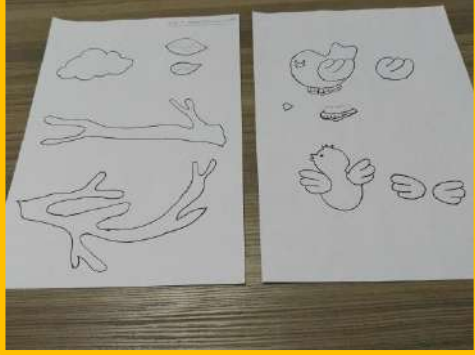
Üst Büyük Kuşu, Alt Dala Yavru Kuşları Yapıştıralım.

Son Olarak Kahverengi Grafon Kağıdımızı Makasla İnce İnce Kesip Yuvamızı Oluşturuyoruz Ve Dal İle Kuşların Üzerine Sabitliyoruz.

İp kullanacaksanız istediğiniz miktarda ipi keserek zımba ile dala sabitliyoruz.

İşte Kuş Yuvamız Hazır..
Ellerinize Sağlık...

EMİNA

GÜNLÜK VİRD

“Ya Rabbi, niyet ettim günlük virdimi çekmeye.”

"ÜÇ İHLÂS BİR FATİHA"

“YA RABBİ, PEYGAMBER EFENDİMİZ(SAV) HZ.LERİNİN RUHLARINA VE BÜTÜN GEÇMİŞ PEYGAMBER EFENDİLERİMİZİN RUHLARINA, CİHÂR-İ YÂR-İ GÜZİN EFENDİLERİMİZ; EBUBEKİR-İ SİDDİK, ÖMER-UL FARUK, OSMAN-I ZUNNİREYN, ALİ-YEL MURTAZA (RA) HZ.LERİNİN RUHLARINA, AŞEREYİ MÜBEŞŞERENİN, EVLADI RESULULLAH, ZEVCE'Yİ RESULULLAH, İMAM-I HASAN, İMAM-I HÜSEYİN, YETMİŞİKİ ŞÜHEDANIN VE BÜTÜN ŞÜHEDANIN, TÜM ASHABI RESULULLAH HZ.LERİNİN RUHLARINA, İMAMIMIZ; İMAM-I AZAM EBU HANİFE, İMAM-I ŞAFİİ, İMAM-I MALİK, İMAM-I HANBELİ VE BÜTÜN MEZHEB İMAMLARININ ruhlarına hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.

"ÜÇ İHLÂS BİR FATİHA"

“YA RABBİ, Pirimiz SEYYİD ABDULKADİR GEYLANİ, SEYYİD AHMED-ER RUFAYİ, SEYYİD AHMED EL BEDEVİ, SEYYİD İBRAHİM DUSİKİ, ŞEYH EBU-L HASAN EL ŞAZELİ, ŞAH-I NAKŞİBEND-İ MUHAMMED BAHADDİN, ŞAH-I MEVLANA CELALEDDİN-İ RUM-İ,ŞAH-I HACI BEKTAŞ-I VELİ, HACI BAYRAM-I VELİ, MEHMET MUHYİDDİN ÜFTADE Hz.lerinin ve tüm Pir efendilerimizin ruhlarına hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.

"ÜÇ İHLÂS BİR FATİHA"

“YA RABBİ, bütün geçmiş Mürşid-i Kamillerin, Velilerin, Evliyaların, Dervişlerin , Müminlerin ruhlarına, Üstadımız Bayındırlı Hacı MUSTAFA ÖZBAĞ Efendinin ruhaniyetine ve yaşayan bütün Mürşid-i Kamillerin, Velilerin, Evliyaların ruhaniyetlerine, bütün derviş kardeşlerimizin ve ümmeti Muhammed'in ruhaniyetlerine, Turuk-i Aliyeden ve Akrabay-ı taallukatımızdan geçenlerin ruhlarına, hediye eyledim vasıl ve hissedar eyle ya Rabbi.

100 defa “ SÜBHÂNALLAHİ VE BİHAMDİHİ, SÜBHÂNALLÂHİL-AZİM VE BİHAMDİHİ ES-TAĞFİRULLAH EL AZİM.”

100 defa “ LÂ İLÂHE İLLALLÂHU VAHDEHU LA-ŞERİKE LEH, LEHU'L MÜLKÜ VE LEHU'L-HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR ”

100 defa “ ALLAHÜMME SALLİ ALA SEYYİDİNE MUHAMMEDİN VE ALA ALİ SEYYİDİNE MUHAMMEDİN VESAHBİHİ VESELLİM”

100 defa “ KUL HÜVALLÂHÜ EHAD ALLÂHÜS SAMED LEM YELİD VE LEM YÜÜLED VE LEM YEKÜLLEHÜ KÜFÜVEN EHAD“

100 defa “ LA İLAHE İLLALLAH”

(Tevhid en az yüz defa, yetmiş bine kadar çoğaltılabilir.)

Okunabildiği kadar KURAN OKUNUR, DUA EDİLİR.

Yukarıda tarif edilen dersi günde en az bir sefer yapmak gerekir. Eğer daha fazla yapmak isterse sabah ve akşam yapılabilir. Daha da fazla yapmak isterse istediği kadar yapılabilir. Efdal olanı az da olsa devamlı olmalıdır.

Her sabah ve akşam namazından sonra dünya kelamı konuşmadan yedi kez “ ALLAHÜMME ECİRNİ MİNE'N-NAR ” ve yine yedi defa “Hasbinallahû ve ni'mel vekil”

Her namazdan sonra; normal namaz tesbihatı 33 defa “SÜBHANALLAH” , 33 defa “ ELHAMDÜ-LİLLAH” , 33 defa “ ALLAH HU EKBER” ve 1 defa “LÂ İLÂHE İLLALLÂHU VAHDEHU LA-ŞERİKE LEH, LEHU'L MÜLKÜ VE LEHU'L-HAMDÜ VE HÜVE ALÂ KÜLLİ ŞEY'İN KADİR”

300 defa “ LA İLAHE İLLALLAH”

(Tevhid en az üç yüz defa, beş bine kadar çoğaltılabilir.)

Dua Edilir.

KARABAŞ-I VELİ KÜLTÜR MERKEZİ

VE

TASAVVUF VAKFININ

HANIMLARA VE BEYLERE YÖNELİK ÜCRETSİZ

KURSLARININ

GÜN SAAT VE YERLERİ

**S
E
M
A**

HANIMLARA: SALI GÜNÜ 17:30-18:30 VE CUMARTESİ GÜNÜ 11:30-12:30 SAATLERİ ARASINDA KURS VERİLMEKTEDİR.

BEYLERE: PAZARTESİ, ÇARŞAMBA VE CUMA GÜNLERİ 19:00-20:30 SAATLERİ ARASINDA KARABAŞ-I KÜLTÜR MERKEZİNDE KURS VERİLMEKTEDİR.

**N
E
Y**

HANIMLARA: DAHA ÖNCE EĞİTİM ALANLAR İÇİN CUMA GÜNÜ SAAT 16:30-19:00 VE YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN PAZAR GÜNÜ 11:00-13:00 SAATLERİ ARASINDA KURS VERİLMEKTEDİR.

BEYLERE: PAZARTESİ, ÇARŞAMBA VE CUMA GÜNLERİ 17:00-19:00 SAATLERİ ARASINDA KARABAŞ-I KÜLTÜR MERKEZİNDE KURS VERİLMEKTEDİR.

**İ
L
A
H
İ**

HANIMLARA: ÇARŞAMBA GÜNÜ SAAT 13:30-17:00 (GENEL) VE ÇALIŞANLAR İÇİN AYNI GÜN 18:00-19:00 SAATLERİ ARASINDA KURS VERİLMEKTEDİR.

BEYLERE: PAZARTESİ, ÇARŞAMBA VE CUMA GÜNLERİ 17:0-19:00 SAATLERİ ARASINDA KARABAŞ-I KÜLTÜR MERKEZİNDE KURS VERİLMEKTEDİR.

**B
E
N
D
İ
R**

HANIMLARA: CUMARTESİ GÜNÜ SAAT 15:00-16:00 SAATLERİ ARASINDA KURS VERİLMEKTEDİR.

BEYLERE: PAZARTESİ, ÇARŞAMBA VE CUMA GÜNLERİ 17:00-19:00 SAATLERİ ARASINDA KARABAŞ-I KÜLTÜR MERKEZİNDE KURS VERİLMEKTEDİR.

KARABAŞ-I VELİ KÜLTÜR MERKEZİ

ADRES: İBRAHİM PAŞA MAH. ÇARDAK SK. NO:2 (HEYKEL KIZ LİSESİ ÜSTÜ)
OSMANGAZİ/BURSA

☎ 0 (224) 222 03 85

TASAVVUF VAKFI

ADRES: MAKSEM MAH BAŞCI SK. BAŞCI İBRAHİM CAMİİ YANI
OSMANGAZİ/BURSA

☎ 0 544 746 47 79

www:// www.mevlana.org.tr